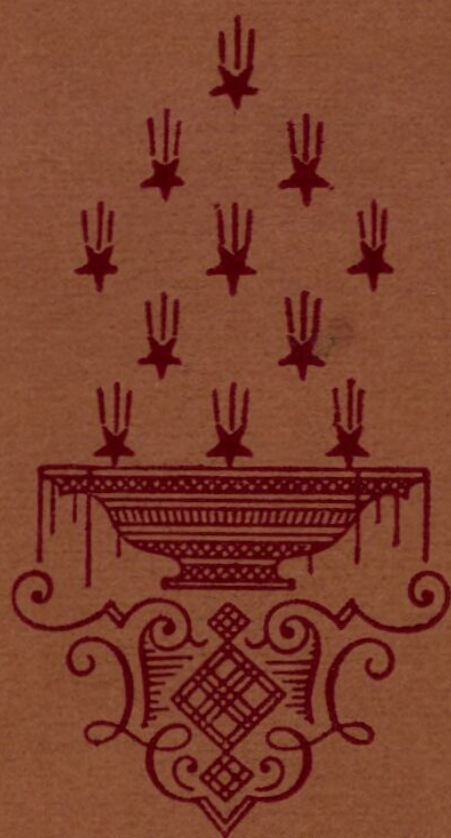

ERTI
EP. P.

OVÁ SVĚTLA

OVĚ

2 8

Kdo máte zájem o
křesťanského života v
národě, sáhněte po této

NOVÁ SVĚTLA

působí na čtenáře jak
živý paprsek útěchy a
Apoštolští duchovní sp
vé, světci podle vzoru
ráře arského, horliv
telky, světice a zárov
ritativní a farní pom
nadšení mučedníci za
za Církev jsou důkaz
Prozřetelnost Boží v
době posílá své apoštol
ce lidu, pracovníky a p
nice, nadšené až k mu
tví, probouzí je v kaž
a v každém národě; do

že i v naší době a
naš národ!

Všechno
pro sociální králov
Ježíše Krista!

Nezištné a obětavé ka
dívky od 15 – 28 le
chtějí vlastním posvěc
a apoštolskou činností
ti k záchraně našeho
před moderním poha
přihlaste se za

sociálně karita

pomocnic

v Přerově na Moravě, Š

Přijďte a pomozte z
k Ježíši Kristu zachr
duše!

NOVÁ SVĚTLA

ŽIVOTOPISY BLAHOSLAVENCŮ

Z ROKU 1926

V PŘEROVĚ LÉTA PÁNĚ 1928

No 13.152

IMPRIMATUR

Olomucii, die 29. Septembris 1927

Josephus Vyvlečka,

Praeses a. c. Consistorii

*Bl. Bartolomějka Capitaniová
ve věku 17 let*

TVÁ JSEM, Ó PANE,
TVÁ NA VĚKY!

I

BL. ONDŘEJ HUBERT FOURNET, FARÁŘ Z MAILLÉ

1752–1834

Tato knížka náleží ONDŘEJI HUBERTOVI FOURNETOVU, jenž je sice dobrý kluk, ale nechce jíti ani za mnicha ani za kněze – to si napsal do své školní knihy na první stranu studentík pana Petra z Thoiré, šlechtice z Maillé, když mu zbožná matička líčivala vznešenost povolání kněžského a projevovala přání, že by se mohl i on někdy stát knězem. Vždyť jejich rodina byla tak zbožná, vlastní strýc a křtitel Ondřejův Don Antonín Fournet byl farářem jejich farnosti, z otcových čtrnácti sourozenců bylo pět bratrů kněžími a dvě sestry řeholnicemi, proč by nemohl i malý Ondřej jíti do semináře, myslela si a vroucně se o to modlívala jeho matička; sama jej naučila i dobře čísti a vypravila ho na studie do koleje v Chatellerautu a potom do ústavu Panny Marie v Poitiersu. Hoch však zdědil po rodičích nejen zbožnost,

ale i neoblomnost a důslednost, kněžství ho nevábilo, od mládí chtěl býti vojákem nebo právníkem, a ukončiv svá studia, šel na vojnu.

Od malička se jevila u Ondřeje pevná a silná vůle, podstatná podmínka svatosti. Jako mladý důstojník se účastnil duchovních cvičení. Chvilé samoty a mlčení nebývají chvílemi němoty. Tenkrát mluvívá k nám Bůh i naše duše. Slýcháváme z vlastního nitra kolikrát tak důkladné lekce, o jakých jsme před tím nikdy neměli ani zdání. – V duchovních cvičeních mluvil Bůh k Ondřejovi, mluvila k němu i jeho duše. A Ondřej nebyl hluchý k tomu hlasu. Po duchovních cvičeních se zřekl veselého života vojenského a ve věku dvaadvaceti let vstoupil dne 26. března 1774 do semináře sv. Karla. Farář heimský, Ondřejův strýc, u něhož konal synovec duchovní cvičení, se jistě radoval z takového výsledku exercicií.

Po svém vysvěcení na kněze kaplanoval Ondřej napřed u svého strýce v Heimsu, potom v rodišti Maillé, kde se po odchodu jiného strýce faráře stal r. 1781 duchovním správcem ve farnosti sv. Petra.

Mladý farář se svým farníkům velice líbil.

Byl jejich rodákem, znali jej od malička on znal je. Byl bohatý, jeho fara byla zásobená vším možným ze statků rodinných, pan farář nemusil svých osadníků nijak obtěžovati, naopak byl štědrý, jak se sluší na křesťanského šlechtice. Hostina stíhala hostinu pan farář byl společenský, kdo by ho nemiloval? A jak krásně uměl jezdit na koni. Bylo radost se za ním dívat, když si vyje na svém překrásném hřebci! A v kostele, co bylo třeba, vše vykonal! Na kazatelně mluvil jako kniha, jeho řeči a promluvy bývaly pečlivě vypracovány podle nejnovějších vzorů sloh lahodný, mluva vybroušená, všechno panstvo z farnosti si mladého faráře pochvalovalo. Obyčejní lidé sice jeho kázáním moc nerozuměli, mluvíval tuze učeně, ale obdivovali se pánu z Thoiré — tak říkali panu faráři — svorně s tamějším panstvem.

Bůh sám ví, jak by při takovém způsobu života byl dál dopadl mladý pan farář a s ním i jeho duchovní správa. Nebylo v tom sice nic hříšného, ale mnoho nebezpečného. A z tohoto nebezpečí vytrhl pana faráře řízením Božím žebrák. Na faře měla býti zase hostina. Stůl byl již prostřen, vše se jen třpytilo

stříbrným náčiním, které měl pan farář ze svého šlechtického domova. Již se blížila hodina obědu, pan farář prohlížel, je-li v jídelně vše v pořádku, a očekával své milé hosty. Kdosi zaklepal na dveře. To jakýsi žebrák přišel pana faráře prosit o almužnu. K pánu z Thoiré směli i žebráci. „Tu máte kousek chleba!” povídá pan farář spěšně žebrákovi, „nemám právě peněz.” Těmi slovy chtěl žebráka rychle odbýti, vždyť hosté již tu mohli býti každou minutu. Ale žebrák se tak honem odbýti nedal; věděl, že dobrému faráři smí něco říci, a také řekl: „Ale, pane faráři, nemáte peněz? a stůl je samé stříbro!”

Tato slova žebrákova řála do živého a způsobila v nitru pana faráře opravdovou revoluci. Mám býti pastýřem duší! a jsem jím? Pasu těla, a ne duše. Mám býti apoštolem! a jsem jím? Zvěstuji jim sice radost, ale je to radost z evangelia? Takové a podobné myšlenky znepokojovaly pana faráře Ondřeje. Slova žebrákova mu stále zněla v uších. Ne a ne se uklidniti! Vše ho přestalo těšit, i překrásný hřebec. Fara, přepychově zařízená, stala se mu tak tísnivou, společnost přátel tak obtížnou!

Kam jen utéci? kde naléztí toužený klid a pokoj?

A farář Ondřej odjel do biskupského města Poitiersu na desítidenní exercicie. Již jednou v něm exercicie způsobily tak podivuhodnou změnu, učinily z něho seminaristu, a tyto exercicie ho uvedly na cestu svatosti. Z exercicií se pan farář vrátil úplně jiný. Všechn přepych zmizel z fary a fara maillevská se podobala zařízením nejchudobnější horské farce. Jemné šaty pana faráře se poděly bůhvíkam! Od té doby jej vídali choditi v taláru z nejhrubší látky; zato mnoho chudých vidět co chvíle ve farářových šatech.

Fara se stává takřka obecním domem, každý ubožák má ve dne v noci přístup k faráři, aby si mu mohl postěžovati. Hostiny se na faře již nedávají, ale nesčetní chudí jídají s farského stolu. Pan farář již nejezdí na hřebci na procházku, procházkami jsou mu návštěvy nemocných; ví o všech nemocných a o všem, čeho potřebují. Společníky farářovými již nejsou vybraní páni z města a okolní šlechtici, ale zástupy dětí, které zve k sobě a učí katechismu.

Kdo si přeje promluvit s panem farářem co nejdůvěrněji, najde jej denně ve zpovědnici. Tam je rádcem, křísitelem a těшитelem duší. A na kazatelně je zcela jiný než dříve. Již nemluví tak učeně, uhlazeně, již mu rozumějí v kostele všichni, i nejprostší lidé, pan farář se kdesi naučil mluvit od srdce k srdci, jako by vše věděl, čeho jeho farníci potřebují a po čem žízň jejich duše. Jak jemně je umí povzbudit a navádět k lásce Boží, jak přísně jim dovede vše říci, když se provinují; a nemají mu to za zlé! Pan farář žije přísně jako světec, smí vše říci svým lidem, rádi ho poslechnou.

I mladí lidé si faráře váží a poslouchají ho ve všem. Napadlo je kdysi uspořádat si tanec na náměstí, zrovna okolo kříže. — Vše je v nejlepším. Hudba hraje vesele a páry se točí o závod. V tom z kteréśi ulice vychází na náměstí pan farář. Jde od nemocného. — „Tak — u kříže se tančí? Již není vhodnějšího místa?” A farář vystupuje na schodky před křížem, ukazuje rukou na kříž a praví: „Tento přijde, soudit bude!” Překvapená mládež hledí chvilku rozpačitě na pana faráře, potom hudba tichne a vše z náměstí

odchází. „Náš dobrý otec nám říkal, abychom u kříže netančili.”

Za večera a v noci blíká světélko z obydlí farářova. Jiní již spí, ale ponocní a pozdní chodci vidouce světélko praví: „Pan farář studuje a modlí se za nás. Ten člověk má moudrost od samého Boha, je v neustálém styku s Bohem.” A ti, kdo věděli, jak působila na pana faráře tehdy před hostinou slova žebrákova, říkali: „Ten žebrák zabil pána z Thoiré a stvořil faráře z Maillé.”

Jako pan farář tak změnil se k nepoznání i duchovní život veškeré farnosti. Svatý farář posvěcoval, muž Boží vedl k Bohu a k životu podle Boha.

Do jeho pilné práce zasáhla však velmi rušivě velká francouzská revoluce. Jak se pan farář Ondřej zachová, nebylo se třeba tázati. Nestane se přece zrádcem víry a nebude za kus chleba přísahati na ústavu, k čemuž se někteří kněží – asi sedmina všeho duchovenstva – dali od revolucionářů pohnouti. Našli se i zrádní biskupové. Pobyt ve vlasti byl faráři z Maillé nemožný, poslechl tedy rady biskupovy a odešel do Los Arcos ve Španělsku vyčkávatí příhodného okamžiku,

kdy by se mohl vrátiti do své milované farnosti, kde působil tak požehnaně již deset let. Srdce mu pukalo tesnotou po milovaných farnících.

Konečně po šestiletém dobrovolném vyhnanství se odhodlal k návratu. Tajně přichází do své farnosti, a nemůže-li působiti veřejně jako farář, působí skrytě jako misionář. Žije po léta v nebezpečí života, svolává věřící za noci do lesů a do odlehlých chýší, kde jim káže a slouží mši svatou.

„Kolikrát jsem sloužil mši sv. o půlnoci!“ říkával později. Po strašných revolučních letech došlo ke konkordátu mezi Církví a státem a farář Ondřej se mohl bezpečně vrátiti do své fary. Kolik práce tu čekalo, co vše bylo třeba budovati znovu! Působil zdárně nejen v své farnosti, ale v celém širém okolí, kde buď nebylo kněží, nebo kde byli kněží necírkevního smýšlení.

Jeho fara jest útočištěm mladého kněžstva, které ve faráři Ondřeji má duchovního rádce a otce, ba ve faře maillévské vzniká malý bohoslovecký ústav, pan farář hledá schopné jinochy, budí v nich povolání k stavu kněžskému a vychovává je ve zdárné kněze. Fara

maillévká se stává ohniskem, z kterého se šíří nový oheň nadšeného katolického života daleko široko.

A ještě jiný úkol uložila Prozřetelnost tomuto statečnému a rozhodnému knězi. Bylo to za zimní noci r. 1798. Farář Ondřej sloužil v odlehlé chatrči kdesi poblíž osady Malé Marsily mši svatou. Na tuto mši sv. přišla také mladistvá šlechtická dívka Alžběta Bichierová des Ages. Pocházela z Blancu, ale přistěhovala se nedávno se svou matkou na vlastní statek v Guimetireu. Tamější farář byl rozkolníkem, proto se tato dáma rozhodla jíti daleko k faráři Ondřejovi, o jehož pravověrnosti a horlivosti slyšela již tolik dobrého! Provázena starým sluhou dospěla šťastně do chyše, kde shromážděným věřícím sloužil pan farář mši svatou. Po mši sv. si sedl do zpovědnice a byl hned s obou stran obklopen věřícími.

Mezi čekající si stoupila i šlechtična Alžběta. Lidé jí uctivě uhýbali a ponechali jí první místo u zpovědnice. Farář to zpozoroval a zavolal: „Slečno, myslíte, že k vůli vám nechám čekat tyto matky a tam ty ubohé venkovské lidi?“ „Netřeba, Otče, počkám až

poslední,” odpověděla pokorně Alžběta a čekala v třesuté zimě několik hodin, až na ni došlo.

Takové bylo první setkání s duší, jež měla býti velkou pomocnicí sv. faráře. Osvícený a vzdělaný kněz pochopil hned, jakou duši mu poslal Pán Bůh do zpovědnice, a jal se ji vychovávat k činnému životu, proniknutému opravdovou zbožností. Po nějaké době ji vybídl, aby se ujala dětí a vyučovala je. Alžběta si tedy otevřela školu, učila pilně děti, po vyučování obcházela nemocné a večer pracovala i se svou komornou dlouho do noci pro chudobné a vyloupené kostely. Byla sice velice zdravá, ale tato práce vyčerpávala její mladé síly, proto se snažil pan farář získati jí na pomoc jiné dvě dívky, které se mohly obětovati tomuto povolání.

Na podzim r. 1804 zemřela Alžbětě matička. Nyní se mohla Alžběta zcela oddati svému úkolu. Přišla k svému vůdci, faráři maillévskému, o další pokyny a tentokrát se dověděla, jaký plán se zrodil v jeho duši. „Víte co?” pravil, „jste nyní již tři a působíte dobře; utvoříte společnost jako řeholnice a vy ji budete řídit.” Překvapená Alžběta se

bránila: „Není možná, Otče, pomýšleti na takovou věc! Od dětství jsem řeholnic neviděla, kde bych nabrala schopnosti řídit řeholní společnost?”

Všechny výmluvy však byly marné. Resolutní farář trval na svém a smluvili se, že Alžběta a její komorná ještě s jinými dvěma slečnami půjdou na nějakou dobu do kláštera v Poitiersu a tam se přiučí životu řeholnímu. Všechny dámy uposlechly. Podle úmluvy měly v klášteře pobýti celý rok, ale za půl roku dostala Alžběta dopis od pana faráře: „Co si, dcero milá, prosím Vás, myslíte? Snad nebudete celý rok žíti v klidu a v pokoji? Zde je tolik dětí, nemají ani potuchy o náboženství, jsou tu nemocní a potřebují pomoci a útěchy. Přijedte domů!”

Alžběta poslechla, přijela a pan farář ji ustanovil představenou malé čtyřčlenné společnosti pomocnic ve farnosti. Že z této malé společnosti vzroste časem velká řeholní rodina, na to nemyslel ani pan farář ani jeho pomocnice. Chodily v tmavém občanském oděvu, jen na hrdle měly zavěšený křížek. Teprve r. 1806 si daly jméno, a to Dcery sv. kříže. Začátky měly velmi trpké. Bydlily

v najatém domě, kde měly školu a pracovnu. Jejich chudoba jim ukládala skoro ustavičný půst, zařízení domácnosti bylo praubohé, ale zásluh jim přibývalo den ze dne. Brzo jim byla jejich dosavadní budova malou, počet sester se množil, ke škole přibyl sirotčinec a jiné a jiné ústavy karitativní.

Farář vida, jak dílo roste, a nechtěje býti pokládán za zakladatele nového řádu, pokoušel se všemožně o připojení těch sester k některému řádu, který již byl, k voršilkám nebo k sestrám Boží Moudrosti, ale nepodařilo se mu to. Dílo rostlo, jeho pověst se šířila, sester přibývalo a nových domů rovněž, město za městem žádalo o sestry. Takové požehnání svatého díla jistě těšilo pana faráře Ondřeje, ale netušil, že svému dílu bude musit přinést oběť nejbolestnější. Na rozkaz biskupův se totiž musil zřici své milé farnosti, s kterou od mládí srostl, a ujmouti se řízení svých řeholnic.

S těžkým srdcem, ale s oddanou poslušností odstěhoval se pan farář Ondřej do Poitiersu, kde se stal zároveň i generálním vikářem diecésním. Své úřady zastával až do osmdesátého roku věku. Poslední dvě

léta života toužil žít v klidu a připravovati se na věčnost. Byl již starcem jedenaosmdesátiletým, a ještě dvakrát za rok konal exercicie! – Věděl, čím mu exercicie v životě byly.

Požehnání jeho díla bylo ovocem jeho důvěry k nejsvětější Svátosti oltářní. Řeholnice bl. Ondřeje prolomily hráz dosavadního řídkého sv. přijímání a začaly co nejčastěji čerpati z tohoto nejvydatnějšího pramene milosti. Další požehnání prýštilo z nesmírné lásky k chudým. Farář Ondřej žil chudým, a kdo žije chudým, žije Bohu a Bůh jemu. O jeho lásce k chudým svědčí jeho poslední slova, pronesená na smrtelné posteli k sestře Martině. Tázala se ho, kolik třeba chudým dávat, a umírající odpověděl: „Plným rukama, dcero milá, a nepočítati!” S těmito slovy na rtech umíral. Jeho pohřeb byl královský. Již za živa jej kdekdo nazýval svatým a po jeho smrti byli přátelé přesvědčeni, že takový kněz jistě došel slávy Boží. Zemřel 13. května 1834 ve věku 82 let.

Již roku 1854 se biskup poitierský snažil o zavedení procesu blahořečení faráře Ondřeje. První proces, zvaný informační, skončil

roku 1870 po 129 zasedáních. Pak se konala jiná vyšetřování: o jeho spisech, o úctě, o zázracích na jeho přímlovu, z nichž za podklad blahořečení byla uznána zvláště dvě náhlá uzdravení, jedno z vleklých souchotin, jiné ze souchotinového zánětu okolí slepého střeva. Konečně mohlo býti toužené blahořečení provedeno, a tak byl svatým Otcem Piem XI. prohlášen farář Ondřej Hubert Fournet za blahoslaveného. Slavnost blahořečení se konala v chrámě sv. Petra v Římě 16. května 1926. Z „dobrého kluka, jenž nechtěl býti ani mnichem ani knězem“, se stal vzor kněží a blahoslavenec. Cesty Boží nejsou cesty naše.

II

BL. JANA ANTIDA THOURETOVÁ

† 1826

Máme již čtyři zdravé hochy, kéž by nám Pán Bůh popřál aspoň jednoho děvčátka! - říkala si prostá venkovská matička, paní Thouretová ze Sancey u Besançonu. A Pán ji vyslyšel. Děvčátko přišlo a dali mu z úcty k sv. Antidovi, biskupu a mučedníku besançonskému, jméno Antida.

Antida rostla; prospívajíc tělesně i duševně, a byla radostí svých rodičů: takový anděl v lidské podobě, nebeský paprsek v tomto slzavém údolí! Láska křesťanských rodičů kladla dobré základy jejímu vychování, další její velikost vytvořil Pán bolestí a utrpením, kterým ji vedl krok za krokem po celý život.

Čtrnáctileté Antidě umírá milovaná a milující matička a Antida nastupuje na její místo jako hospodyně v domácnosti. Práce a starost o velkou domácnost vyčerpávají síly nedospělého děvčete, otec jí přibírá děvčku. Zdálo se, že našli hodnou, ale brzo

se zklamali. Děvečka, na oko pobožná, byla velká darebnice. Nebýti dobré výchovy a zvláštní ochrany Boží, byla by zkazila i nevinnou Antidu. Ta se hrozila řečí a návrhů nemravné děvečky a utíkala se pod ochranu své nebeské Matky Panny Marie. Tehdy při hrozných nebezpečích poznala cenu a vznešenost panenské čistoty a zamilovala si tuto andělskou ctnost. Znovu se zasvětila Panně Marii a slíbila zachovávat i co nejvěrněji po celý život panenství.

Její radostí byl farní kostel a domácnost, pro marnosti tohoto světa neměla takřka smyslu. Měla však smysl pro radost. Neuměla nikoho zarmoutiti, všechny dovedla potěšiti, proto ji každý v osadě měl rád. „Má všecka »p«, jichž potřebuje výborná nevěsta; kdo bude tak šťasten a dostane Antidu, vyhraje terno!“ povídali si lidé, a kterýsi bohatý mladík se již vážně u otce ucházel o ruku Antidinu.

Otec a bratři se domnívali, jak Antidu potěší zprávou o budoucí svatbě, ale užasli nad její odpovědí: „Nevdám se, odmítla bych i samého krále, kdyby mě chtěl. Mým jediným ideálem je zasvětiti se službě Boží a

službě jeho chudých.” Po této odpovědi domáci spustili křik. Snad by nepustili Antidu do kláštera! K domácím se připojili i lidé v osadě a umluvili se, že ji z osady nepustí. Předstírali jí, že se bude míti v klášteře zle, ale Antida trvala na svém: „Nechci býti řeholnicí, abych unikla utrpení a bolesti, ale abych se naučila záslužně trpěti a abych se stala svatou.”

Domáci se konečně smířili s odchodem Antidiným, ale jiní osadníci ne, a proto nezbylo statečnému děvčeti než odejíti z domu v noci. Odešla pěšky až do Paříže, kde 1. listopadu 1787 vstoupila do kláštera „Dcer lásky”. V klášteře jí dali jméno Jana. Vžila se brzo do klášterního života a působila v nemocnici v Langres pravé divy křesťanské lásky. Ani tam však neušla pokušením. Ležel tam nemocný voják z jejího rodiště. Poznal milou Antidu; co se jí napřemlouval, aby se vrátila domů, že si ji vezme, ale Antida nechtěla ani slyšeti! „Jsem Boží! V tom je má veškerá sláva, a Boží chci zůstat navždy!” — Zamiloval se do ní i jakýsi šlechtic od královského dvora a činil jí nabídky k sňatku, ale i šlechtic dostal košem: „Mýlíte se, pane,

jestliže mě považujete za schopnou takové nevěrnosti k Pánu Bohu! Jsem Boží, a to navždy! Pánu Bohu se nezpronevěřím ani k vůli vám, ani k vůli komu jinému.”

Šest let působila Antida v nemocnici, sloužíc Bohu v jeho nemocných, když Národní revoluční konvent v listopadu r. 1793 rozpustil všechny náboženské řehole a poručil Dcerám lásky odejít do svých domovů. Musila odejít i Antida. Šla v oděvu řeholním ještě s jednou mladší sestřičkou, a to zase pěšky a krajinami, v nichž řádili revolucionáři jako posedlí. Kolikrát jí hrozilo strašné nebezpečí života, ran a bití a potup zažily bez počtu. V Paříži udeřil ji jakýsi surovec kolbou z pušky do boku a zlomil jí žebro. Zdálo se, že brzo dokoná, ale uzdravivši se, šla dále – 80 mil pěšky – do své otčiny. Jídlo a nocleh si vyžebřala od dobrých lidí.

Když přišla domů, ubytovala se u svých příbuzných a nelenila. Jala se s mladší svou sestrou ošetřovati nemocné, pomáhati chudým a ujala se výchovy mládeže. Stala se prostřednicí mezi lidmi a kněžími, kteří se tu a tam skrývali, nemohouce se veřejně ukazovati, shledávala těmto kněžím útulek

a výživu, vodila je za noci k nemocným a starala se, aby aspoň tu a tam mohla býti věřícímu lidu tajně sloužena mše svatá. Otevřela si doma dvě školní třídy a vyučovala děti, neboť o jejich školní výchovu se za revoluce nikdo nestaral. V neděle a ve svátky se u ní scházeli zbylí věrní katolíci. Antida jim předčítávala hlasitě některé mešní modlitby, vybízejíc je, aby aspoň duchovně byli přítomni mši svaté.

Brzy ovšem se o její činnosti dověděly revoluční úřady, vždyť placených špehounů bylo všude dost, a Antida byla předvolána před soud. Tuto podáváme stať z jejího deníku :

„Otevřela jsem bezplatnou školu a docházelo tam hojně dětí, chlapců i děvčátek. Učila jsem je čísti a konati náboženské povinnosti. Odpoledne jsem obcházela nemocné ve farnosti a všechny, kteří potřebovali mé péče a pomoci. Přicházela jsem k nim za soumraku, někdy již pozdě večer. Pobyla jsem u nich podle potřeby, potom jsem si dvě nebo tři hodiny odpočinula a zase – v noci ještě – jsem se dávala na cestu domů, abych ráno mohla učit své školáky. V létě

v zimě chodila jsem sama lesy, údolími a horami za nejhoršího vedra, za prudkých lijáků a v zimě sněhem, nemajíc jiného smyslu než pracovati co nejvíce z lásky k Bohu a k bližnímu, a nikdy se mi nepříhodilo nijaké neštěstí.

Přechovávala jsem u sebe tajně katolické kněze, abych je ukryla před pronásledujícími revolucionáři, někdy jsem je vodila za noci k nemocným, aby jim mohli udělití sv. svátosti. Stávalo se, že jsem tři dni a tři noci po sobě neměla ani chvilky sebemenšího odpočinku, nemívala jsem ani kdy ani kde upravit si něco k jídlu, jen cestou jsem něco zhltna.

Když jsem byla udána a předvolána k soudu, byl se mnou zaveden tento výslech:

„Občanko, odpovídej! — Pořádáš tajné schůzky?“ — „Ano, pořádám!“

„Pověz, o čem na těch schůzkách mluvíš a co svým lidem předčítáš?“ — „Modlívám se s nimi a předčítám jim svaté evangelium; to přece znáte!“

„Co pak si myslíš! Co je to svaté evangelium?“ — „Evangelium? — to jsou dějiny naší svaté víry, to je zákoník našich křesťanských povinností.“

„Ale ty máš také školu pro děti a vyučuješ prý i mládež odrostlou! Čemu je učíš? Jaký to katechismus jim dáváš do rukou?“ – „Učím je, čemu jsem sama byla vyučena, katechismu svaté Církve Kristovy.“

„Dobře, ale my ti poroučíme, abys od nynějška učila naukám, předepsaným našimi konstitučními zákony!“ – „A já vám zase pravím, že to neudělám! Raději bych podstoupila smrt! Budu nadále učit, jak mi velí křesťanská víra! – –“

Násilí bylo však silnější než Antidina vůle. Antidě nebylo možno učit dále. Musila na radu a na rozkaz svých duchovních vůdců nechat všeho a skrýti se u jedné zbožné vdovy. Špehounové pásli po ní všudy, deset měsíců nemohla se nikde ani ukázat.

Těchto deset měsíců bylo pro ni dobou velikého prohloubení v duchovním životě. Antida žila jedině Bohu a Bůh byl s ní. Dopslechši, že sestry její řeholní družiny, z Francie vypuzené, usadily se ve Švýcarsku, rozhodla se jíti za nimi. Dva roky opět žila v klášteře, snášejíc s ostatními bídu a pronásledování, ze Švýcar odešla s řeholnicemi do Německa a potom do Rakouska; ale víc

než bída a pronásledování ji trápilo, že v klášteře nebylo takového náboženského ducha, jaký tam měl býti.

Po vroucích modlitbách a poradách rozhodla se k návratu do Švýcarska. Šla opět pěšky, zažila nesmírná nebezpečí a utrpení, šla jako žebračka, nemajíc nic než plné srdce důvěry v Boha. Unikši na hranicích švýcarských novému nebezpečí života, zaslechla modlíc se zvláštní vnitřní vnuknutí: „Neboj se, dcero milá, zůstaň mi jen vždy věrnou, neopustím tě nikdy! Naučím tě znáti svou vůli, potřebuji tvých služeb do velkého díla.”

Posilněna tímto vnuknutím dala se na další cestu do Einsiedelnu, kde pobyla čtyři šťastné dni, odpočívajíc si na modlitbách u Matky Boží. Nejraději by byla zůstala v Einsiedelnu, ale jakýsi zbožný poustevník jí radil: „Vraťte se jen do Francie a konejte tam služby lásky. Bůh toho od vás žádá!” Antida poslechla a šla. — V Landeronu se setkala s dvěma kněžími, vypuzenými z Besançonu, a ti jí přímo uložili, aby se vrátila do Francie: „Pán vás volá do Francie k velkému apoštolátu!”

Poslušna těchto výzev jako rozkazu Boží Prozřetelnosti vrátila se Antida do Besançonu a otevřela tam 11. dubna 1799 bezplatnou školu pro chudé dívky a nemocnici. K Antidě se brzo přidružilo dosti jiných šlechtných dívek, které toužily zasvětit se Bohu a jeho chudým.

A Bůh dílu žehnal, žehnali mu i všichni dobří lidé, neboť poznávali jasně, že francouzská revoluce zrušením církevních řádů zastavila pramen křesťanské lásky. Antidou dal však Pán Francii v době porevoluční čerstvý voj panen, ochotných zasvětit život lásce k chudým, k nemocným a k mládeži. Ze zvláštního požehnání Božího rostl neustále počet nových sester a nových ústavů. Antida začala v najaté světnici se čtyřmi sestrami. Při blahořečení Antidině r. 1926 bylo jejích sester na 8.000, rozdělených v 997 ústavech v 582 diecésích. Sestry se nazývají „sestrami lásky“.

Založením ústavu besançonského nepřestalo však Antidino putování; její kříže se neumenšily, ale jen změnily. První její starost byla, dáti sestrám správnou řeholi. Církevní úřady besançonské chtěly jí stanovy

diktovati, toho se však Antida velmi zalekla. I po revoluci byla v části francouzského kněžstva nálada protiřímská, galikánská, a arcibiskup besançonský byl pokládán za průbojníka kněžstva galikánského proti ultramontánům, to jest proti katolíkům římsky smýšlejícím. Antida byla katolička svaté Stolicí nejvýš oddaná, ne nadarmo si zasloužila čestného názvu „Filia Sti Petri” – Dcera sv. Petra. Bála se tedy řeholních stanov, diktovaných od necírkevního arcibiskupa, a začala sestavovati stanovy sama. Píše o tom:

„Tato práce mi naháněla strachu a právem by mě mohli mítí za domýšlivou, kdybych tu byla spoléhala jen na vlastní síly. Všechnu svou důvěru jsem tedy vrhla na Pána Boha. Odebrala jsem se do Dôle, do zrušeného kláštera sester Navštívení Panny Marie. Ubytovala jsem se v jedné cele a tam o samotě s Bohem vzývala jsem vroucně Ducha svatého o osvětlení a vzpomínala jsem si na zvyky, jež jsem zachovávala u „Dcer lásky” v Paříži. Sepsala jsem vše, nač jsem si vzpomněla, jak o vedení duchovním, tak o řízení vnějším. Rozdělila jsem stanovy na tři části a jednotlivé částky na hlavy. Duch

svatý mi vnukal, co bych k té neb oné věci měla připojit, a tak jsem s pomocí Boží složila celé stanovy, vysvětlující úplně povinnosti mých sester.”

Stanovy Antidiny byly potvrzeny od arcibiskupa besançonského a pak s některými malými změnami i v Římě od svatého Otce Pia VII. Tu se vyskytl kámen úrazu. Arcibiskup byl velmi nespokojen, že sestry mají podléhati přímo svaté Stolicí. Začal Antidu pronásledovati způsobem velmi nedůstojným. Všechny ústavy sester v jeho diecési byly vyloučeny z jejího vedení. V žádném ústavu jeho diecése, ani v mateřinci, kde se tolik napracovala, nesměli jí popřáti útulku ani na jediný den.

Antida šla k arcibiskupovi, klekla a prosila: „Monsignore, dovolte, abych Vám řekla pravdu, jste oklamán!” Ale arcibiskup se na ni osopil: „Mlčte, nechci vás ani slyšet!” Antida prosila tedy aspoň o požehnání. „Nedám vám požehnání nikdy!” – To vše proto, že Antida zanesla stanovy i do Říma k svatému Otcí. Korespondence mezi Antidou a arcibiskupem De Pressignym jest dokladem úžasné pýchy kněžstva galikánského, nezdolané ani

revolučními hrůzami, ale také dokladem církevního smýšlení svatých duší.

Když však arcibiskup Antidu z rodného kraje přímo vyhnal, měla již kam jíti. Její sestry byly rozšířeny již v mnoha diecésích. Roku 1810 založila Madame Leticie, matka Napoleona I., sestrám lásky ústav v Neapoli. Ústav se nazýval Regina coeli; byl to ústav výchovavací. Kromě toho působily tam sestry v nemocnici nezhojitelných. Byvši vyloučena z Francie, odebrala se statečná trpitelka do neapolského ústavu Regina coeli. Tam došla také cíle své pozemské pouti. — Zvláštním vnuknutím Božím poznala, že je smrti blízka. Zemřela večer 24. srpna 1826 obklopena milovanými sestrami a pochována byla v ústavním kostele v kapli Neposkvrněného Početí.

Její hrob vábil vždy nesčetné ctitele a ubožáky, kteří i po její smrti hledali u ní pomoci. Na základě různých vyslyšení byl r. 1900 zahájen kanonický proces o jejím blahořečení, r. 1922 byl prohlášen dekret o Antidiných heroických ctnostech a dne 23. května 1926 byla sv. Otcem Piem XI. prohlášena blahoslavenou. Ze slov sv. Otce uvádíme toto:

„Svatost ctihodné Matky Thouretovy září jasnými paprsky, jichž je třeba si povšimnouti a právě za naší doby následovati; mezi těmito paprsky nejvíce září veliká láska k bližnímu.“

Z četných zázraků a vyslyšení na přímluvu bl. Antidy byly za podklad blahořečení vybrány tři: náhlé uzdravení z pokročilého souchotinového zánětu kloubů, uzdravení z rakoviny prsou a ze smrtelného nádoru.

Sestry bl. Antidy jsou dnes rozšířeny hlavně v Itálii, ve Francii, v Anglii, v Belgii, ve Švýcarsku, v Egyptě, na Libanonu a v Syrii. Pracují a projevují lásku k Bohu a k bližnímu ve 418 nemocnicích, léčebných ústavech pro choromyslné, věznicích, ve 164 školách, v 89 sirotčincích a v ústavech slepců a hluchoněmých, ve 186 dětských útulnách a ve 140 dílnách a patronátech.

III

BL. BARTOLOMĚJKA CAPITANIOVÁ

14/1 1807 – 16/7 1833

Sv. Tomáše Akvinského se kdysi tázala jeho sestra, jak se stane svatou, a sv. Tomáš odpověděl: „*Si vis!*” – Jen chtěti! – Poukázal tak na pevnou vůli, nutnou podmínku svatosti.

Vzácným dokladem slov Tomášových je svatý život mladistvé učitelky z Lovere u jezera Isea v severní Italii, bl. Bartolomějky Capitaniové. Její rodný domek, v kterém většinou prožila svůj život a kde tak požehnaně působila pro své rodiště a pro širé okolí, stojí za presbytářem farního kostela loverského. Tam měl otec Bartolomějčin Modesto Capitanio obchod. „Bláznivý Modestínek”, jak mu lidé říkali, byl trochu, ba hodně podivný človíček. Miloval sice Církev, ale svých náboženských povinností již dávno neplnil. Velice rád a často si nahnul dobrého vína, a pak běda každému, kdo se dostal pod jeho pěst! Hádal se a rval se svými sousedy a

nejvíce nadávek a ran zakusily jeho zbožná žena Kateřina a dceruška Bartolomějka. Jak od tatínka, tak zažila velice mnoho Bartolomějka i od své prchlivé mladší sestry Kamily. Otec a Kamila byli prvními dláty, jimiž Boží Prozřetelnost bolestně vytvářela Bartolomějku v světici. Matka zase sázela do jejího dětského srdce první sazenice ctnosti, bdíc nad dceruškou co nejpečlivěji.

Bartolomějka byla děvče neobyčejně slíčné. Jemná tvář, vroubená hustými černými vlasy, poutala neobyčejným půvabem každého, jasné čelo prozrazovalo bystrou a chápavou duši, jiskrné oči zářivaly nadšením, přívětivostí a vnitřní radostí. Již v dětství byla Bartolomějka – doma jí říkali Mea – předčasně duševně vyspělá, velmi nadaná a živá. Jejím živlem bylo poroučeti a ovládati všechny děti v sousedství, v čemž se jí také dařilo. Lidé žasli nad jejím důvtipem, nebojácností a podnikavostí a rádi si vypravovali různé povedené kousky toho smělého děvčete.

Není divu, že matka měla ze „zázračného“ dítěte radost, ale měla i starost o jeho budoucnost. Takové děti mohou snadno sejíti na scestí. Proto se snažila přemluvit muže,

aby dovolil dáti dcerušku do ústavu loverských klarisek na další vychování. Otec svolil a tak se dostaly obě sestry, Bartolomějka i Kámila, ke klariskám, jež znajíce Bartolomějku již z pověsti, přijaly ji velmi rády.

Lidé netroufali, že děvče tak živé v ústavě vydrží, ale Bartolomějka se snadno vžila do ústavního života. Brzy o ní říkaly učitelky: „To je hvězda našeho ústavu!“ A ředitelka Mater Františka Parpaniová dodávala: „To je zlaté děvče, proti ní jsou ostatní chovanky učinění raraši.“ A Mater Františka uměla prohlédnouti své chovanky; byla to dáma velice vzdělaná, učitelka zkušená a zbožná.

Život v klášterních ústavech dobře řízených bývá kouskem ráje. Kdo chce viděti svěží oasy, kam jako by nikdy nebyl vnikl dědičný hřích se svými následky, ať se zajde podívati do takového ústavu; tam nevinnost závodí s radostí. Tak bylo i u loverských klarisek, i když Mater Františka nazývala své chovanky rarašky. Však ona jim rozuměla a ony jí.

Kdysi se daly chovanky do hry „na slamky“ Ředitelka Mater Františka si ovšem hrála s nimi. „Děti, pozor, potáhneme losy!

Která vytáhne nejdelší slamku, ta z vás bude první svatou; ano?" — „Já, já!" vykřikla Bartolomějka, nezapřevši ani trochu svou ohnivou povahu, „já chci býti první svatou!" „Dobře, hned to bude", praví Mater Františka, „nastríháme slamek; kolik je vás? Jedna, dvě, tři — —"

Zatím již klečí Bartolomějka před soškou Panny Marie, modlí se tři zdrávasy a prosí: „Matičko nebeská, chci býti svatá, velice svatá a brzo svatá!" A již hopká, letí k Mater Františce táhnouti los, táhne, dívá se, jásá, vytáhla nejdelší slamku, bude první svatá a nejdříve ze všech! Musili bychom neznati dětí, kdybychom nevytušili, jakou radostí se nyní naplnilo srdce Bartolomějčino, a nejen radostí, ale i silnou a pevnou vůlí. Tato nevinná hra rozhodla takřka o budoucnosti Bartolomějčině. Myšlenka, státi se světící, ať to stojí cokoli, již Bartolomějce nevyšla z hlavy, zůstala její vzpruhou a životním ideálem.

Ale jak dojíti toho cíle? Bartolomějka přemýšlí a její bystrá mysl si našla brzo pomoc. Lovere je nedaleko Castiglionu, rodiště sv. Aloise. Tento Bartolomějčin svatý krajan byl již v mládí vtěleným andělem; ukázal mlá-

deži, jak se může posvěcovati a státi svatou, Bartolomějka tedy bude ve všem napodobovati všemožně sv. Aloise. Však se právě v jídelně předčítá jeho životopis, bude na vše dávat bedlivě pozor, jak co sv. Alois konal, nebo ještě lépe: poprosí rodiče, oni jí životopis sv. Aloise koupí, ona si v něm bude čítávati sama a nejen čítávati, naučí se mu z paměti, aby jí nic neuniklo!

A co si umínala, to také provedla. Životopis sv. Aloise se stal její zamilovanou knihou a příručkou jejího duchovního života. Co chvíle se tázala sebe samé: „Jak by nyní – v té oné věci – jednal sv. Alois?“ Mater Františka a zpovědník měli co dělati, aby brzdili horlivost roznícené následovnice Aloisovy a odvrátili ji od různých přísností, ke kterým ji sváděla dětská obrazotvornost.

Brzo vypožorovala Bartolomějka, že je náchylná k pýše a k domýšlivosti. Tak by se světicí nestala! Bůh se pyšným protiví, ale pokorným dává milost; pýchu lze vymýtit jen pokorou! A děvče závodí ve skutcích pokory:

Co chvíle klečí před Mater Františkou a prosí o laskavé a přesné upozornění na kaž-

dou chybu, odprošuje se často svých spolu-
žáček za všechen špatný příklad, který jim
snad dala, vyznává veřejně všechny vnitřní,
teprve se budící sklony k pýše, k zlosti, k le-
nosti, k přetvářce a p. Svě domnělé hříchy
si zapisuje na papírky, roztrušuje je úmyslně
semtam po chodbách ústavních, aby je spolu-
žáčky našly, si je přečtly a věděly, jak je
nedobrá. Zpytuje svědomí k životní sv. zpo-
vědi, má napsány všechny své poklesky, ne-
chává však papír s hříchy ležeti na stolku,
její sestra Kamila si jistě vše přečte a poví
dál. Tak se i stalo: Kamila si vše svědo-
mitě pročtla a právě tak svědomitě to roz-
hlásila. Bartolomějku těšilo, že je pokořena,
že ničí svou pýchu. Pořizuje si zápisník, kam
denně i při pozdějších vyčerpávajících za-
městnáních si píše poznatky při zpytování
svědomí, a tak dospívá k vrcholům pokory.
Pýcha a domýšlivost jsou u ní vyloučeny
z veškeré životní činnosti.

Svých ctností si však nevydobyла toliko
přirozeným úsilím; u Bartolomějky působí
i milost. Úcta k Panně Marii a láska k velebné
Svátosti jsou prameny její síly a vytrvalosti.
Skládá si promluvy o Panně Marii a před-

náší je svým přítelkám, vymýšlí si zbožné a kající skutky, aby jenom co nejvíce jimi uctila Pannu Marii. Měsíc květen nazývá masopustem své duše, chtěc tak vyjádřiti svou radost z různých pobožností, jimiž uctívala Pannu Marii. A Panna Maria přivádí k Ježíši.

Pro vzácné ctnosti a pro andělskou touhu po Ježíši dovolili Bartolomějce přistoupiti k sv. přijímání v útlém věku, dovolili jí časem víc, věc v těch dobách u takových dívek neslýchanou, že směla denně přistupovati k stolu Páně. Sv. přijímání se nyní stalo Bartolomějce středem duchovního života.

A třeba připomenouti zase něco, v čem se odráží jak dětinná mysl, tak i něco opravdu velkého: Chtějíc se důkladně připraviti na sv. přijímání, vlastně bývati vždy připravenou, umiňuje si, že nepromluví ani jediného zbytečného slova, a nosí v ústech kamínek, aby na své předsevzetí nezapomněla, ba snaží se později varovati všech zbytečných myšlenek, aby nebyla roztržitá u stolu Páně. U Krista Pána svátostného hledává nyní také útěchu pro své útrapy. Co chvíle přichází za ní matička a stěžuje si na surovost

opilého otce; a prchlivá Kamila umí Bartolomějku také krutě sužovati!

Léta ústavní výchovy uběhla jako libý sen. Bartolomějce bylo v ústavě dobře a uvítala s radostí návrh ctihodných sester, které žádaly její rodiče, aby ponechali svou dcerušku v ústavě jako výpomocnou učitelku a dozorkyni. Dva roky zastávala Bartolomějka tento úřad, jsouc třídní učitelkou mladších chovanek, dozorkyní v kostele, v jídelně a ve spárně. Byla představenou chovanek, ale šatila se stále jako chovanky, totéž s nimi jedla, ve všem jim byla rovnou. Chovanky však vycítily brzo její duševní převahu, ctily ji jako matku a svěřovaly se jí i se svým svědomím, hledajíce u ní rady a útěchy.

Jejím heslem při výchově bylo: Vše přijímati od Boha, za vše děkovati Bohu! V kanonisačním procesu vypovídala o Bartolomějce její vrstevnice Mater Calviová, že ovládala úplně vůli svěřených chovanek, které jí činily na slovo vše, co chtěla. Měla své chovanky rozděleny na družinu mariánskou, aloisiánskou, božského Srdce, pořádala s nimi různé devítidenní pobožnosti, udávala jim pravidla a návody, jak pěstiti

duši, vynalézala přerůzné způsoby, obvyklé v podobných ústavech, jak jen chovanky povzbuditi a roznítiti k ctnosti.

Sedmnáctiletá podrobila se Bartolomějka státní učitelské zkoušce u tehdejších rakouských úřadů (Lombardsko náleželo tehdy Rakousku) a otevřela si v domě svých rodičů vlastní školu, a to dívčí školu dvoutrídní. Žila ve světě, ale v svém srdci stále pěstovala snahu založiti nějakou družinu, v níž by se pěstil jak život rozjímavý, tak činný. Kromě vyučování nejmenších dětí v své škole našla si hojně jiné práce ve školách nedělních, v mariánských družinách a v různých podnicích, kde byl pěstěn náboženský život. Její jméno bylo brzo známo po širém okolí.

Otevřela pensionát pro kandidátky učitelství, duchovní správcové k ní posílali vybrané dívky ze svých farností na cvičení, z blízka i z daleka k ní chodily dívky na radu.

Její korespondence roste den ze dne. Vyčerpána denní prací sedává Bartolomějka ještě dlouho do noci u psacího stolku, rozpisuje stanovy různých družin a bratrstev,

dává rady a pokyny pro jejich vedení, povzbuzuje a těší své přítelky, jejichž počet se denně množí; její chudobná učitelská světnička se stává ústředním sekretariátem probouzejícího se náboženského života v celém údolí sebinském.

Bartolomějka je v čilém písemném styku i s horlivými kněžími svého okolí, jsouc jejich výtečnou pomocnicí v probouzení náboženského ducha, hlavně u mládeže. Vědomosti nejraději čerpá ze spisů sv. Alfonse a sv. Ignáce. — Exercicie sv. Ignáce jsou jí výročním oddechem, odpočinkem a vzpruhou k další práci.

Kromě činnosti učitelské poutá ji činnost karitativní, vyhledává nemocné, navštěvuje vězně v žalářích; nešťastní všeho druhu jsou jejími nejmilejšími přáteli. Všude přináší útěchu, radost a povzbuzení.

Dvacetiletá učitelka se stává zároveň ředitelkou loverské nemocnice, kde působí neobyčejně šťastně. Z jejích očí září nebeská moc, které nikdo neodolá. I nejzarytější darebové, kteří léta žili bez pokání, poslouchají jejího slova a smiřují se s Bohem, oplakávajíce své hříchy, dávní nepřátelé si odpouštějí.

Také otec Bartolomějčin jest okouzlen slovem a příkladem své dcery, nechává pití, žije, jak se na křesťana sluší, a umírá konečně příkladně v náručí své Bartolomějky. Před ní se nikdo neopovází promluvit neslušného slova nebo zaklnouti. Její přítomnost posvěcuje a rozněcuje k dobrému. Lidé ji nazývají všeobecně světící.

Pán žehná práci své neúnavné služebnice, ale jí přece cosi jako by scházelo. Není tam, kde by – jak se jí zdá – měla býti. Sloučiti Marii s Martou v nové řeholní družině jest neustále jejím ideálem. Poradivši se s Bohem a se svým zpovědníkem, začíná Bartolomějka svůj noviciát ve světě, modlí se a přemýšlí o své budoucí kongregaci. Řízením Božím seznamuje se v mariánské družině s jinou horlivou duší – s Kateřinou Gerosovou. Je to dáma mnohem starší než Bartolomějka, ale jejich duše jsou zpřízněné. Bartolomějka je hledanou učitelkou, Kateřina hledanou ošetrovatelkou nemocných. Překonavše různé obtíže, jaké skoro každému dobrému dílu se stavějí do cesty, zasvěcují se obě dne 21. listopadu roku 1832 o svátku Obětování Panny Marie službě Boží. Děje se to v nově

získaném chudičkém domě před obrazem Panny Marie. Pod ochranou Panny Marie a sv. Aloise chtějí sloužiti Bohu v jeho nejchudších. Téhož dne však musila Kateřina odejít z domu ošetřovati svou příbuznou, která náhle onemocněla, a Bartolomějka zůstala sama jen s osiřelým děvčetem, přijatým za děvečku. Zdálo se, že podnik zanikne, ale Bartolomějka byla plna důvěry v pomoc Boží. „Nepochybuji ani v nejmenším“, pravila, „že náš podnik potrvá až do skonání světa.“ A neklamala se.

Ústav se rozvíjel vůčihledě. Ke škole přibyl konvikt pro žáčky, sirotčinec, nedělní škola, ano, již se počala budovati i ústavní kaple. Jaké stanovy budou míti nové sestry? Podle rady biskupovy přizpůsobí se stanovám sester sv. Vincence, aspoň nenarazí na obtíže u vlády, již bude třeba stanovy předložiti k schválení. A která z nich bude představenou nového ústavu? Nastává zápolení dvou svatých duší. Bartolomějka tvrdí, že jen Gerosová může býti představenou, je starší a zkušenější, Gerosová odmítá tuto hodnost, představená musí býti osoba vyškolená a vzdělaná, a taková je Bartolomějka;

však ona je také duší celého podniku. Jejich láska a svornost nepotřebovala však dosud ani představené ani poddané. Obě pracovaly co nejhorlivěji v apoštolátě u loverské chudiny, ale Prozřetelnost Boží zasáhla podivuhodně do započatého díla.

Nakvětnou neděli 1833 zúčastnila se dívčí družina, řízená Bartolomějkou, eucharistické pobožnosti ve farním kostele, kde se právě konala čtyřicetihodinná pobožnost. Bartolomějka se předříkáváním modliteb příliš unavila a asi nasydla. Přišla domů v horečce a musila hned ulehnouti — a již nepovstala. Rychlé souchotiny rozhlodaly její mladý život. Matka přiběhla k milované dceři a naříkala, přicházeli jiní a odcházeli s bolestí. Celé město bylo zarmouceno, že pozbude vzácné učitelky, u všech tak nesmírně vážené. Děti přicházely co chvíle navštívit svou milovanou učitelku, navštěvovaly ji i matky, ba i mužové si pokládali za čest, když mohli chvíli pobýti u lože učitelky tak chvalně proslulé. Její družka Gerosová byla skoro zničená. „Je po všem, z našeho díla nebude nic, smrtí Bartolomějčinou se zhroutí vše!“ naříkala.

Kdo se nermoutil a nezoufal ani trochu, byla umírající Bartolomějka. Její vzor sv. Alois se těšil na smrt, snad by se nermoutila, že musí zemřít! Svatí se smrti nelekali, a ona by se bála? Měla by se snad i smrti báti, ale vždyť Kristus Pán tolik vykonal pro její spásu! Kéž by jen co nejdříve mohla do nebe a tam spatřit Ježíše, svou nebeskou Matičku a svého předraženého sv. Aloise! A co jejich podniku se týká? Podnik se zdaří, v nebi bude svému podniku užitečnější než zde na zemi. — To byly myšlenky Bartolomějčiny na smrtelném loži.

Obírajíc se nebeskými myšlenkami, posílena byvši často sv. svátostmi, zemřela svatě v létě 26. července 1833 v stáří 26 let 6 měsíců 12 dní. Jestliže již za živa ji nazývali světící, byli v Lovere nyní teprve přesvědčení, že pochovávají světici a že dílo od ní započaté je dílem svatým. Hned po smrti Bartolomějčině hrnuly se zbožné dívky do její družiny; obavy Gerosové byly zbytečné a splnily se všechny naděje a předpovědi Bartolomějčiny. Dnes je „sester lásky,” jak se duchovní rodina Bartolomějčina nazývá, skoro osm tisíc, mají 14 provincií a 516

ústavů, mezi nimi šest noviciátů, z nichž jeden je zřízen pro výchovu sester do zámořských misí. Ústavy jsou rozšířeny po Itálii, po Jižní Americe a v Indii. Sestry se zabývají vyučováním ve školách a ošetřováním nemocných. Za světové války ošetřovaly raněné ve 110 nemocnicích, a to denně okolo 13.500 nemocných.

Bartolomějka je mezi řádovými zakladateli a zakladatelkami zjev o jedinečný: Je mladá, řády bývají zakládány obyčejně od osob již starších a zkušených, nikdy roucha řeholního nenosila, své budoucí řeholní družiny na tomto světě neviděla, byla semenem do země vloženým, z něhož vyrostl strom tak vzácný!

Kateřina Gerosová musila se po smrti Bartolomějčiny chtít nechtít ujmouti vedení družiny a zůstala představenou až do smrti 29. června 1849. I tato přítelkyně a spolupracovnice Bartolomějčina je čekatelkou oltáře; její kanonizační proces byl započat již r. 1900. – Beatifikačního procesu Bartolomějčina se dočkalo mnoho jejích známých, mezi nimi i matka a Kamila, jež po smrti své sestry byla mezi prvními, které vstoupily do družiny. Když byly vykopány

kostečky blahoslavené Bartolomějky, jak při počátku kanonisačního procesu se obyčejně děje, byla přítomna i její matička, a nelze si ani představit, jak byla staruška dojata, když objímala lebku své svaté dcery volajíc: „Toto je hlava, je to ona, hlava mé Bartolomějky!”

Proces Bartolomějčin trval dosti dlouho. Konečně, až všechna šetření byla skončena, mohl sv. Otec Pius XI. prohlásiti svou krajanu za blahoslavenou. Slavnost beatifikační se konala 30. května 1926 v chrámě sv. Petra v Římě.

Za základ blahořečení byly z četných divů a vyslyšení na přímluvu Bartolomějčinu vybrány dva případy:

Sestra Santina Rizziová ležela již od 15 let těžce nemocna. Lékaři zjistili nádor, který nelze operovati. S vroucí důvěrou se obrátila k Bartolomějce a vypravuje toto:

„Dne 8. května 1922 kolem 9. hodiny zdálo se mi lože již nesnesitelným, ale neříkala jsem nic; ležela jsem nehybně jako dříve. Okolo hodiny jedenácté jsem pocítila, jako by mě neviditelná ruka shazovala s postele. Postavila jsem mimovolně nohy na zem a

vstala jsem k svému úžasu zcela zdráva. Nádor, vážící podle údaje lékařova asi 5 kilogramů, zmizel, bývalá síla a čilost životní se vrátily, dostala jsem chuť na jídlo, byla jsem zdráva. Dr. Ambrosetti zjistil u mne po patnáctiletém utrpení úplně normální zdravotní stav.

Druhé uzdravení se přihodilo jiné řeholní sestře Marii Donatelliové. Onemocněla žaludečnými vředy a potom plicní chorobou. Byla dána do ústavu nevyléčitelných. V ústech a v hrdle jí stále povstávaly hnisavé rány. Již jí počítali jen několik dní života. V svém utrpení začala konati devítidenní pobožnosti k ctihodné služebnici Boží Bartolomějce. Po čtrnácté devítidenní pobožnosti dne 10. srpna 1912 se zdálo, že již umírá. Přinesli jí ještě následujícího dne sv. přijímání. „Když jsem po sv. přijímání vykonala díkůčinění, pocítila jsem, že se lože se mnou otrásá jako při zemětřesení. Vyskočila jsem a vidím, že jsem úplně zdráva. Vše se okamžitě zahojilo a plicní choroba zmizela.” To vypravuje uzdravená sestra sama.

V blahoslav. Bartolomějce mají všechny mladé duše katolické vzor, jak možno se stát

laickým apoštolem a světcem, a máme v ní nejen vzor, ale i pomocníci v nebesích.

Bartolomějčiny spisy byly vydány v Moldeně v třech svazcích.

IV

BL. JESUITÉ P. JAKUB SALES A .
VILÉM SAULTEMOUCHE,
*mučedníci z Aubenasu, umučení od kalvi-
nistů za víru v nejsv. Svátost oltářní
r. 1593*

Spolumučedníci P. Jakub Sales a fr. Vilém byli vrstevníci a krajané. Pocházeli oba z Auvergne, P. Sales z Lezouxu, fr. Vilém ze St. Germaina. P. Sales se narodil r. 1556, fr. Vilém byl o rok mladší. Oba byli synové chudiny a oba vstoupili již v útlém věku do Tovaryšstva Ježíšova. Fr. Vilém přinesl s sebou různé samorostlé zlovyky, takže musel býti pro ně na čas z řádu vyloučen, pro svou pokoru byl však znovu přijat. P. Sales osiřel již v desátém roce svého věku. Byl dán na výchovu k jednomu kaplanovi a potom do koleje billomské, kde dostal volné místo mezi 18 chudými studenty z diecése. Když mu bylo sedmnáct let, vstoupil do noviciátu Tovaryšstva Ježíšova ve Verdunu.

Po slibech studoval 2 léta filosofii v Pont-a-Moussonu a rok v Paříži, kde nabyl diplomu

mistrovství ve filosofii. Dvaadvacetiletý začal studovati bohosloví, ale musil studia přerušiti. V Pont-a-Moussonu bylo třeba profesora filosofie a mag. Sales se k této profesuře zdál jako stvořený. Tak učil tři léta na školách pont-a-moussonských. Vystudovav pak v Clermontu bohosloví, byl devěťadvacetiletý vysvěcen na kněze v Paříži na Bílou sobotu 20. dubna 1585. A zase učil na školách pont-a-moussonských.

Byl věrným stoupencem sv. Tomáše Akvinského. Jako učitel byl velice vážený, jako řeholník pro své ctnosti obdivovaný. Vynikal zvláště úctou k velebné Svátosti. Skoro po každé hodině chodíval načerpati nové síly k svatostánku. Jsa chabého zdraví, byl náchylný k zádumčivosti, a tu mu byla právě velebná Svátost nejlepším lékem a útěchou, takže se vracíval od svatostánku všecek rozveselený a příjemný kolegům i žákům. Ideálem jeho srdce bylo umřítí za Krista smrtí mučednickou. „Aspoň bych pak v něčem prospěl Tovaryšstvu, když pro slabé zdraví nejsem k ničemu!“ říkával. Několikrát prosil P. generála, aby jej poslal do Indie. Byl ovšem vždy odmítnut – tam se churavý

člověk poslati nemůže. — Tak aspoň stále nosíval přisobě ostatky bl. Edmunda Kampiána, umučeného v Anglii, doufaje, že přímluvou tohoto mučedníka i jemu se dostane palmy tak toužené.

Koncem r. 1589 musil pro chatrné zdraví nechat vyučování a léčiti se v Dôle, kde se dosti zotavil, takže mohl příštího roku zastávati úřad domácího kolejního kazatele a exercitátora a choditi na misie. Překrásné a plodné misie konal zvláště v Ornexu. Když dvě léta po smrti P. Salese přišli jiní misiónáři do Ornexu konati misijní obnovu, našli tam obec katolickou, co do vzájemné lásky podobnou prvokřesťanské obci jerusalemské. „P. Sales,” pravili tamější občané, „dovedl nás nejen všecky usmířiti, ale uměl nás také vésti k lásce a dusiti všechny počátky nesyvnosti mezi námi.” Zvláště se podařilo P. Salesovi vštípit Ornexanům hlubokou úctu a důvěru k velebné Svátosti. Svato-stánek jim byl opravdu hradem proti všem nepřátelům.

Ornex je před branami kalvínského střediska - Ženevy. Leží v úrodné krajině; nemaje pevnosti ani posádky, byl takřka bezbranný

proti vpádům tehdejších banditů a žoldnéřů potulujících se krajem, a přece žili tam lidé bezpečně.

Tehdy úpělo Burgundsko v domácí bratrovražedné válce, všude se pustošilo, pálilo a vraždilo. Jeden šlechtic, projíždějící Ornehem, pozastavil se v údivu překvapen divadlem, jaké se mu tam naskytlo. Konal se právě božítělový průvod s velkou zbožností a s veškerým leskem. Dlouhé procesí dětí a lidu opěvovalo klidně a nadšeně eucharistického Krále. Šlechtici bylo jako v tichoučké oase, kde nebylo ani slechu o válečném ryku, ani stopy po prolité krvi; tam nečpěl dusivý zápach spálenišť. „Prosím Vás, čím je to, že vy jste tu v pokoji, když všude kolem samá válka? A nebojíte se přepadení, vždyť tu nikde nevidět ani valů, ani hradeb, ani vojska?“ – „Tuhle jsou naši vojáci a naše stráž!“ praví tázaní, ukazujíce na zástup dětí, pějících jásavě chvály eucharistickému Králi.

To vše bylo ovocem práce a svatosti P. Salese. Po vykonané misii učil P. Sales zase nějakou dobu bohosloví na universitě tournonské, kde byl oblíben i u žáků kalvínských. Také se mu tehdy podařilo získati Církvi

znamenitého kalvince Klaudia de Behe, jenž po celý další život byl pravým apoštolem mezi bývalými souvěrci. Než vyučování nesloužilo chatrnému zdraví P. Salese, musil opět na dovolenou, a tehdy složil svůj krásný spis o velebné Svátosti.

Když koncem r. 1592 prosil baron z Montrealu, guvernér z Aubenasu, tournonského P. rektora o nějaké misionáře na advent a na půst, byl tam poslán P. Sales a s ním br. Vilém Saultemouche. P. Sales klečel právě u stolka v své cele, když mu přišel P. Karel Jannin vyřizovati rozkaz, že má jíti na misie do Aubenasu. „Chvála Bohu!“ vykřikl radostně P. Sales a líbal ostatky Kampiánovy. „P. Karle, nešel byste se mnou? Vy tak toužíte jíti do Indie! Slyšíte, mně cosi praví, že v Aubenasu dosáhnu, po čem tak toužím, mučednictví!“ A P. Sales pěje Te Deum a zpívá Zdrávas, Královno!

Oba krajané a přátelé se hned chystali na cestu do kalvínského hnízda Aubenasu. Fr. Vilém byl člověk velmi bojácný, ale prostinký a zbožný. Vyznamenával se zvláště naprostou poslušností a jako P. Sales úctou a důvěrou k velebné Svátosti. Čeho nabyl

učený profesor vědou, toho dosáhl prostinký bratr laik láskou.

Přijetí v Aubenasu měli misionáři velmi pěkné a srdečné. Nic nebudilo obav, že by se jim tam mohlo přihoditi něco zlého. Ale P. Sales měl stále tušení: „Jdeme sem na smrt.”

Dne 29. listopadu začal P. Sales kázati; kázání se všeobecně líbilo. Po celý advent docházelo na slovo Boží mnoho lidu i mnoho kalvínských hugenotů. „Tak učeného kněze, který by zároveň tak respektoval názory jiných, jsme ještě neslyšeli!” říkali hugenoti. V době postní však nával na kázání ochabl, přicházela do kostela jen hrstka lidí; ale zato neochablo nadšení sv. misionáře. Neměl-li úspěchů v městě, chodil do okolních osad a tam všude byl vítán, tam neslo jeho slovo bohaté žně.

Tehdy si umínil kalvínský šlechtic de Vaus uspořádati veřejnou disputaci mezi katolickým misionářem a kalvínským pastorem Petrem Labatem. Labat se veřejně chlubil, že učeností a důvtipem přemůže každého papežence, i tohoto misionáře. P. Sales se dostavil ochotně k disputaci, přišlo mnoho

katolíků i protestantů, kdo však nepřišel, byl pastor Labat.

Kalvinisté měli ovšem jen trochu hanby a smíchu. Bojíce se však, aby P. Sales neobrátil Aubenas, umínili si vyrvati násilně Aubenas z nadvlády katolické a zahnati katolického guvernéra barona z Montrealu. Tento plán zosnoval náčelník hugenotů viveraiských pan Chambaud. P. Sales se vše dověděl včas, upozornil guvernéra na úklady, ale pan baron misionáři nevěřil. „Zdá se mi, velebný pane, že se bojíte,” pravil, „máte-li strach, ručím vám za vaši osobní bezpečnost.” Ale P. Sales odvětil: „Pane, neříkám vám to ze strachu, vždyť od patnáctého roku svého toužím až vášnivě po mučednické smrti pro Boha!”

Plán hugenotský se zdařil úkladným útokem v noci z 5. na 6. února 1593. Skoro hravě octlo se město v moci hugenotů a první, kdo zbaběle z města uprchl, byl guvernéř, pan baron z Montrealu. Se žoldáky přišel do města i pastor Labat. Tehdy před disputací zmizel, ale nyní v násilnostech měl první slovo. Misionáři, probuzení rykem a křikem z ulice, pochopivše okamžitě, co se

děje, začali se modlití a doporučeti se Bohu, prosíce úpěnlivě, aby neřekli ani neučinili nic proti cti a slávě Boží nebo proti cti Tovaryšstva.

Pastor Labat neměl nic pilnějšího než zajmouti oba misionáře. Rozkacená soldateska přihnala se k jejich bytu, začala je škrtit a chtěla peníze. P. Sales jim podal uzlíček, v němž měl zamotáno třicet soldů. „Chcete-li nás zajmouti, nemůžeme vám slíbiti ani výkupné. Přicházíte-li však na nás toliko pro víru, jednejte s námi podle libosti. Jsme ochotni prolíti svou krev a položit život za Církev římskokatolickou.”

Po těch slovech dostali oba vyznavači bití, vojáci je kopali, rvali s nich šaty a tloukli je kolbami pušek. Konec konců vyvedli je na ulici a vlekli jako zločince do domu soudce de La Faye, kde hodovali shromáždění hugenoti se svými pastory.

Hugenoti přijali ubohé misionáře s pokryteckou dvorností, vyzývajíce je k náboženskému rozhovoru. První se ujal slova pastor Labat, obhajoval reformaci, snad chtěl oba jesuity přemluvit k odpadu od Církve. Klidná slova učeného misionáře brzo však Labata

usadila. Pastoři vidouce, jak ostatní hugenoti přesvědčující slova misionářova poslouchají, dali se do křiku a do nadávek a tak se debata proměnila v hlučnou a nechutnou hádku, jež trvala až do dvou hodin odpoledne.

Tu si teprve někdo vzpomněl, že misionáři neměli ještě od rána v ústech. Ochotně jim byl hned podán talíř masa. P. Sales se již chtěl dát do jídla, v tom však mu připomíná bratr Vilém: „Velebný pane, dnes je sobota, dnes je půst.” (Tehdy se postili katolíci kromě pátku i v sobotu.) Upozorněný kněz vrací hned talíř na stůl a praví: „Katolíci nejídjí masa v sobotu, zapovídá se jim to, jak dobře víte.” Tato odpověď zavdává příčinu k dlouhému rozhovoru o postu, jemuž se pastoři posmívají.

K večeru pak přechází rozhovor na učení o svobodné vůli. P. Sales má štěstí, pastoři mu nedovedou odporovati. Praví hugenotům: „Dejte mi bibli a ukáží vám všem, jak vás vaši pastoři klamou a strhují do věčného zavržení.” Místo toho však častují rozzuření pastoři oba jesuity nadávkami a posměchem, spílají jim do šejdířů, modloslužebníků, fa-

lešných proroků a antikristů. Labat křičí na shromáždění: „Zabijte je, zabijte, ti dva dostačí, aby rozvrátili celé království!”

Rozhovor přechází na sv. svátosti a tu vyndává P. Sales z kapsy svůj vlastní spis o velebné Svátosti, aby si jej jen pročetli a promyslili. Pastor Railhet rve spis z ruky misionářovy, jsa všecek rozzloben, že oni – tři pastoři – nemohou odolati jednomu papeženci. Pozdě večer končí náboženská hádka, zítra se v ní má pokračovati, a to o učení o velebné Svátosti.

Hladoví a ztrýznění misionáři byli na noc uvedeni do nízké a vlhké místnosti, kde jim jakési dítě podalo kousek chleba.

Druhého dne začala disputace o velebné Svátosti. P. Sales svými klidnými vývody uvedl pastora do úzkých. Tím však ještě více roznítil jejich zlost, takže po skončené disputaci se pastor Labat ujal slova a přivedl svou rouhavou řečí kalvínský dav do opravdové zvlčilsti. Hned byli do domu La Fayova posláni tři vojáci, aby zabili oba jesuity. Vojáci se však jesuitů ani nedotkli.

Velitel Sarjas sebral tedy asi dvacet zúřivců s sebou do domu La Fayova, tam

uchopil Sarjas P. Salese za ruce volaje: „Půjdeš se mnou, ty farizeji, modloslužebníku!”

– „Kam?” otázal se P. Sales. „Pojď jen, ty musíš zemřít venku, před očima všech!”

„Ano, to půjdu, za Pána Boha dám rád život! Ale slyšíte, mne usmrťte třeba nejukrutněji, tohoto hodného bratra však nechejte žít, je to prostinký človíček, nevzdělaný, toho se nemusíte bát.” Ale bratr Vilém zvolal: „Otče milý, neopustím vás, umru s vámi za pravdu, které jste hájil!” – „Táhni, tato komedie není pro tebe!” odháněl kterýsi voják nyní bratra Viléma, ten však znovu prosil, aby směl zemřít se svým velebným pánem. „Když tedy chceš umřít, zemři, běž!” odvětil voják a hnal bratra za odváděným P. Salesem.

Na ulici čekaly již zástupy zvědavců, co se stane. Náčelníci hugenotští vyzývají ještě naposled P. Salese, aby odvolal vše, co káže a píše o přítomnosti Páně ve velebné Svátosti. P. Sales odmítá. Tu křičí – nekřičí, ale řve – pastor Labat: „Na smrt s ním! Ten člověk nezasluhuje života, to jest učiněný mor!”

Osud P. Salese je rozhodnut: bude zabit.

Zástup, v němž se probudila upřímná účast s kazatelem nedávno tak milovaným, který nikomu neublížil, nikoho nepohoršil, ten zástup řídne; lidé utíkají domů, jest jim P. Salese líto, nechtějí hleděti na jeho smrt. Mnoho vojáků odpírá poslušnost, nechtějí býti katy lidí nevinných. Prostí lidé mívají vždy více přirozeného citu než jejich vůdcové a svůdcové. Konečně se našel jakýsi z ozbrojenců Sarjasových Vital Suchon – říkali mu pomatenec – a ten se nabídl za kata.

P. Sales jej poprosil o okamžik, aby se mohl pomodliti a doporučiti Bohu duši svou i duši bratrovu. Pokleknuv opodál, vzýval svého patrona sv. Jakuba, sv. Štěpána, Pána Ježíše a Pannu Marii, prose i za odpuštění pro svého kata. Tento namířil a vypálil z pušky P. Salesovi do zad. Kněz padl naznak a kat mu vrazil dýku do prsou. Krev budí krvelačnost. Vojáci, vidouce, že mučedník ještě žije, že se ještě modlí, že má palce složené přes sebe a líbe v nich znamení sv. kříže, uťali mu palce, zacpali ústa blátem a jeden z nich učinil konec jeho životu, probodnuv mu nožem hrdlo.

Bratr Vilém se vrhl na mrtvolu P. Salese

a objímaje ji, ujišťoval, že ho neopustí mrtvého, jak ho neopouštěl ani živého. Nesčetné rány dýkami, které se jen sypaly na ubohého bratra Viléma, přidružily i tuto prostinkou duši k vítězné duši sv. kněze. „Trp, tělo, trp chvílinkou! Ježíši můj!” byla poslední slova bratra Viléma.

A pak začaly opravdové orgie kalvínské zuřivosti. Vojáci svlékli oba mučedníky, P. Salese do naha, bratra Viléma nechali jen v košili, byla příliš krví přilnulá k tělu, kat Vital si oblekl talár P. Salese, jiný voják si na kopí nastrčil kněžský Salesův biret, mrtvolám uvázali okolo krku provazy a vlekouce je ulicemi po dlažbě, improvisovali parodii katolického pohřbu. Cestou vykřikovali posměšně: „Libera, audi nos, exaudi nos atd.

Tak vláčili těla mučedníků až do ulice Tribu, kde je nechali ležeti u pekařské peci. Sarjas zakázal mučedníky pochovati. Po šesti dnech bylo však nutno mrtvoly odstraniti, tak je hodili do starého znesvěceného kostela. Odtamtud odnesli katolíci tajně předrahá těla a pochovali je v zahradě jakéhos rozbořeného domu. O tomto hrobě dověděli se hugenoti. Člověk žasne, čeho je lidská

nenávist schopna i u mrtvých: Kalvínští vojáci zneuctívali jejich hrob nejvýš surově.

– Teprve po dvou letech se podařilo paní de Chaussy dosáhnouti od vůdce hugenotů Chambauda dovolení, aby směla těla svatých mučedníků dáti vykopati a důstojně pochovati. Stalo se tak ovšem zase tajně, kosti byli vykopány a jako zboží odvezeny z Aubenasu do rodinné hrobky pánů de Chaussy.

Později si většinu těchto svatých ostatků vyžádali jesuité avignonští. Čím větší pohana se stala nevinným mučedníkem v Aubenasu, s tím větší úctou byly nyní jejich kosti od věřícího lidu přijaty a uctívány. A nejvíce jistě oslavil jejich památku svatý Otec Pius XI., tím že je prohlásil za blahoslavené. – Slavnost blahorečení se konala v chrámě sv. Petra v neděli 6. června 1926. Právem je nazýváme mučedníky velebné Svátosti.

BL. LUCIE FILIPPINIOVÁ, UČITELKA

1672 – 1732

Na sklonku sedmnáctého století se stal v Montefiasconu a v sousedním Cornetu Tarquinii, v městech to severního okolí římského, biskupem muž svaté pověsti, kardinál Marcantonio Barbarigo. Vyrovnal prý se horlivostí sv. Karlu Boromejskému; v pověsti světové zůstal prý za sv. Karlem jen proto – snad sv. Karel tato slova promine –, že sv. Karel byl arcibiskupem milánským, Barbarigo jen biskupem nepatrného biskupství cornetského.

Tento kardinál věděl dobře, že základem náboženské reformy musí býti především křesťanská škola, proto se všemožně snažil o výchovu katolického učitelstva. Kardinálovou pravou rukou a pomocnicí v této snaze stala se učitelka bl. Lucie Filippiniová.

Narodila se 13. ledna 1672 v Cornetu Tarquinii; rodičů takřka ani nepoznala, osiřevši v nejútlejším dětství. Osiřelého děvčátka se

ujali příbuzní, výchovu jeho řídil sám Pán Bůh. Lucie byla zvláštním dítětem. Nemilovala her ani dětských zábav, její radostí byla modlitba a kostel. Byla velice nadaná, chápavá a přičinlivá. Desítileté Lucii svěřil tamější duchovní správce děti na vyučování náboženství. Zdá se nám nemožné, aby desítileté děvče katechisovalo, zdálo se to nemožné snad leckomu již tehdy; ale když přišel do Corneta kardinál Barbarigo na generální visitaci a všecek užaslý viděl, jak zastup děvčátek visí zrovna na rtech své malé učitelky, jak jasně a dojmavě jim tato vysvětluje pravdy sv. víry, jak moudře děcko navádí děti k ctnosti, nabyl přesvědčení, že to dítě vyvolila Boží Prozřetelnost k velkým úkolům.

S dovolením Luciiných příbuzných vzal kardinál sirotka s sebou do Montefiasconu a svěřil ji na další vzdělání tamějším klariškám. V ústavě nabyla Lucie velkého vzdělání a ctnosti. Brzo šel o vzácné dívce po městě jeden hlas, jak je vzdělaná, příjemná a jak svatě při tom žije.

Kardinál Barbarigo osnoval již velké plány. Původem všeho zla je hrozná nevědomost

lidu. Lid musíme vzdělati a povznést. Na to jest třeba dobrých a svědomitých učitelů a učitelek. Lucie Filippiniová je na dobrou a svědomitou učitelku jako stvořená. Jen až doroste a se vycvičí! Bude pak nejen učitelkou dětí, ale i učitelkou a vychovatelkou budoucích učitelů, zbožných katolických učitelů. Spojí se v družinu, v takovou rodinu zpřízněných duší, a Lucie bude základem této učitelské družiny. – Takové byly plány horlivého kardinála Barbariga.

Těchto plánů se zbožná Lucie velmi zalekla. Kostel se jí líbil, ale škola ne. Chtěla žít svému Spasiteli v tichosti a v klidu, školní ruch, stálé spolužití s jinými učitelkami a se školními dětmi, vše to se tak přičilo jejímu duchu a povaze! Nelíbil se jí ani kroj, jakým se tehdy učitelky šatily. Kardinálovi dalo mnoho práce, než Lucii přemluvil, aby se stala učitelkou. Podrobila se jen z poslušnosti.

Od té chvíle pracují obě tyto velké duše neúnavně o křesťanském povznesení lidu. Kardinál udává metodu, Lucie ji prakticky provádí. Základem dobré křesťanské společnosti je dobře řízená křesťanská rodina. Škola

buduje na základě rodiny, jest jako nadstavbou, organicky spojenou s křesťanskou rodinou. Toť základ metody Barbarigovy a základ jistě správný.

Lucie začala tedy vyučovati a brzo se objevily krásné účinky její práce. Školy Luciiny byly chrámy Božími, kde Bůh byl veleben a milován, kde se konalo vše v světle věčnosti. Láska k Bohu vedla děti k povinnostem a chránila je od zlého. Z lásky k Bohu se děti modlily, z lásky k Bohu se učily, z lásky k Bohu poslouchaly na slovo, visíce na rtech své učitelky.

Lucie dbá, aby dívky jí svěřené nabyly náležitých vědomostí, ale to nedostačuje, vědomostí třeba využití k ctnostnému životu. Každou sobotu vodí Lucie žáčky do nemocnice podívati se na trpící nemocné, poučuje je tam o praktické lásce k bližnímu, navádí děti k obsluze nemocných, vyličujíc jim velikost křesťanské ctnosti a sebezáporu, bez něhož u nemocných se nelze obejít.

Rodina a škola se mají doplňovati. Bez dobré rodiny škola mnoho nespraví a naopak. Tuto spojitost dobře chápe Lucie, a proto se dává do apoštolátu křesťanských

rodin, hlavně apoštoluje u křesťanských matek a u dívek, z kterých mají býti budoucí křesťanské matky.

Vychovavši si časem zástupý dobrých učitelek, kterým zůstává rádkyní, vůdkyní a matkou, prochází Lucie širé okolí, dává matkám a dívkám duchovní cvičení a pořádá pravé misie. — Její ohnivé slovo naplňuje vroucností všechny posluchačky, její jemné chování okouzluje. Čeho u mnohých hříšnic nedosáhl nejlepší misionář té doby sv. Leonard z Porta Mauricia, toho dosahuje Lucie.

Mnozí s počátku kroutí hlavou nad učitelkou misionářkou, našli se i lidé, kteří ji obžalovali v Římě, že šíří bludy kvietistické, ale všechny pochybnosti se rozplývají; Lucie nabývá pověsti výtečné učitelky a výborné misionářky katolických žen a dívek. Biskupové ji zvou do svých sídelních měst, aby konala misie tamějším ženám, faráři ji chodí prosit, aby co nejdříve přišla do jejich farností. A Lucie chodí z města do města, z osady do osady, káže a obrací duše k Bohu a k životu podle Boha, hlásá nápravu a svatost křesťanské rodiny, budí vědomí nutnosti křesťanské školy.

Křesťanské školy zůstávají trvalou památkou jejích misií všude, kam zavítala. Mužové nemají přístupu na její misie, smějí poslouchati jen ve vedlejších místnostech, přicházejí možná s nedůvěrou – co že také učitelka by jim mohla pověděti! – ale uchvácení jejím slovem velebí ji jako světici.

O působnosti Luciině se dovídá sv. Otec Klement XI. a zve proslulou učitelku do Říma, aby i tam založila své školy. V květnu roku 1707 byla založena první škola „fili-pínek” v Římě ve farnosti sv. Vavřince ai Monti.

Rozumí se samo sebou, že Lucie i její družky učitelky zažily též mnoho protivenství a soužení. Byly svědomitými učitelkami, nositelkami nové myšlenky, byly nepříjemné pohodlným a zlovolným lidem, otvíraly okna čerstvému křesťanskému vzduchu do škol a do rodin. Překážky a protivenství se množily a rostly, ale při nich se množily i školy fili-pínek, jak se říkalo a dosud říká těm učitelkám, a Bůh žehnal zřejmě tomu dílu.

V 55. roce svého života byla Lucie stížena prsní rakovinou. Dokud byla nemoc v začátcích, nepopřávala si Lucie klidu, vyučujíc

děti, visitujíc své školy a konajíc ještě i své misie. Poslední čtyři měsíce života nevstala však již s lože. K rakovině se přidružilo ještě ochrnutí nervové, nemocná se nemohla ani pohnouti. „Pane Ježíši, děkuji ti za toto navštívení, smiluj se nade mnou a buď mi milostiv!” modlívala se na bolestném loži. Častěji k sobě volávala své milé učitelky, vyzývajíc je, aby s ní pěly Te Deum.

Jsou ti svatí tak podivuhodní! Rozumějí utrpení a dovedou za ně tak vroucně děkovati! Hříšníci se raději vraždí, až se Bohu dosti narouhali.

Dne 19. března 1732 oznámila Lucie svým družkám, že umře na svátek Zvěstování Panny Marie. Anděl Boží se jí ukázal a oznámil jí to. Její předpověď se splnila. O poledni, když se rozezvučely zvony k Anděl Páně, vydechla Lucie svou svatou duši 25. března roku 1732.

Pověst o její svatosti však nezemřela, ale udržovala se stále mezi lidem. Teprve však za Pia X. se začalo s procesem o její svatosti. Proces byl zahájen 21. června 1909. Po důkladném vyšetřování prohlásil svatý Otec Pius XI. tuto statečnou učitelku za

blahoslavenou. Slavnost blahořečení se konala v chrámě sv. Petra v neděli 13. června roku 1926.

Z podivuhodných vyslyšení, která se stala na přímlovu bl. Lucie, byla za podklad blahořečení vybrána tři.

Evelina Palazzesiová, bývalá žákyně filipínek, onemocněla střevním tyfem; k nemoci se přidružil zánět střev a zánět plicních průdušek. O jejím stavu dne 1. ledna 1911 vypravuje matka toto:

„Dne 1. ledna prohlédl ji lékař třikrát a řekl, že srdce již ochabuje, zánět že je rozšířen po celých plicích a průduškách, síly že jsou vyčerpány. Vyprovázela jsem lékaře po schodech prosíc ho, může-li mi dáti ještě naději; lékař však odpověděl: „Já mám málo naděje, ale ona si troufá!“ Vycítila jsem z odpovědi lékařovy, že dcera zemře, a dala jsem se do pláče. Pomalu jsem připravovala šaty do hrobu. — Dcera však nezemřela. Na radu přítelčiny konala třídní pobožnost ke cti služebnice Boží Lucie. Ten první leden byl třetím dnem pobožnosti. — Když skončila modlitbu a políbila s důvěrou obrázek Lucie, slíbila, že bude obětovati na její hrob

čestné medaile, které dostala za odměnu při zkouškách u filipínek. – Najednou se zdvihla na loži a cítila se úplně zdráva. Mohla se dáti s bratřími hned do hry. Všechny příznaky nemoci zmizely. Lékař prohlásil, že toto náhlé a úplné uzdravení nelze přirozeně vysvětliti, že zde jistě zasáhla moc nadpřirozená.”

Druhé uzdravení bylo ze ztrnutí po operaci. Lékaři prohlásili marným všecko léčení a očekávali každou chvíli smrt. Na přímluvu služebnice Boží Lucie, k níž ošetřující sestry konaly třídní pobožnost, okřála nemocná náhle a úplně po vykonané pobožnosti. Bylo to 1. ledna 1920.

Třetí zázrak se stal s učitelkou z družiny Luciiny. Onemocněla na žlučové kaménky a přidružilo se mnoho jiných nemocí: zánět pobřišnice, zánět ledvin, střev, měchýře. Nemocná, zaopatřená již sv. svátostmi umírajících, byla podle úsudku lékařů smrti blízka. Spolusestry za ni konaly třídní pobožnost. Okolo čtvrté hodiny ráno se nemocné zdálo, že v pokoji někoho vidí. Zašeptala, nemo-
houc promluvit hlasitě: „Kdo jest zde v tuto hodinu?” Zjev odpověděl: „Vzývala jsi mě

tolikrát, dcero milá, přišla jsem ti na pomoc; jsem vaše zakladatelka." Nemocná viděla, jak ji zjev třikrát žehná znamením sv. kříže. V tu chvíli se jí zdálo, že jí někdo odnímá nemoc a vlévá do ní zdraví. „Pán tě chtěl nemocí zkoušeti", praví zjev, „zůstaň věrnou v Boží službě a buď mi oddanou!" Zjev zmizel a sestra povstala s lože zdráva.

K blahořečení bl. Lucie zavítalo asi 1.500 poutníků z jejího působíště Montefiascone. Při jejich audienci jim pravil sv. Otec mimo jiné:

„Panenskou čistotu bl. Lucie odměnil Bůh přehojným duchovním mateřstvím. Kolik jen duší se od její velké duše naučilo duchovnímu životu! Vzpomeneme-li si, že tato sv. panna byla učitelkou, učitelkou a vychovatelkou učitelek, že její duchovní dcery dvě století působily a neustále působí jako učitelky, vidíme tu dobro nesmírně rozmnožené. Každá z jejích četných duchovních dcer se v svém učitelském úřadě stala střediskem, odkud se na vše strany šířily paprsky pravdy a ctnosti. Kolik chovanek již sklízelo a klidí dosud drahocenné dědictví bl. Lucie Filippiniové! Přebohatá duchovní rodina je

odměnou, kterou Bůh uchystal bl. Lucii za čisté panenství, jehož jas ji zdobil po celý život.

Nejsou ovšem všichni lidé povoláni k této výši, vždyť i čistota má různé stupně. Ale všichni jsou povoláni k životu čistému podle přikázání Božích, všichni jsou povoláni k čistotě, jež nezáleží v ničem jiném, než abychom dbali o důstojnost duše i těla, o důstojnost veškerého chování.

Jiná věc hodná následování jest u bl. Lucie apoštolská horlivost, jež z ní učinila učitelku duchovního života a nutkala ji, aby stále přiváděla duše k Bohu. Tato horlivost řadí bl. Lucii mezi apoštoly, jest i dědictvím jejích duchovních dcer, které jsou opravdovými pomocnicemi, hlavními a nezbytnými pomocnicemi kněží.

Pro spásu duší může každý člověk nějak pracovati, každý může býti nějak apoštolem. Může snadno apoštolovati dobrým slovem, je-li provanuto svatou odvahou a křesťanskou upřímností; nejčastěji se právě té odvahy nedostává. Všichni mohou apoštolovati modlitbou a dobrým příkladem křesťanského života. Tento apoštolát je nejsnadnější, ne-

vyžaduje neobyčejných činů ani slov. Postačí, aby každý v své rodině, v práci, ve společnosti, ve veřejném úřadě žil tak, aby svým životem ukazoval, jak se to dělá, chce-li kdo býti dobrým křesťanem, dobrým otcem rodiny, dobrým jinochem a synem, dobrým občanem!”

Družina učitelek bl. Lucie Filippiniové působí požehnaně dosud. Jest známa pod jménem Maestre Piae, zbožné učitelky. Jejich ústředí je v Římě. Různé výchovávací ústavy mají v Itálii a v Americe.

VI

BL. ABBA MICHAEL GHEBRE,
mučedník habešský
1791 – 1855

V Habeši rozšířili víru křesťanskou již ve IV. století dva mladí otroci, sv. Frumencius a Adesius. Frumencia posvětil později velký světec a trpitel alexandrinský Atanáš za biskupa a poslal ho zase do Habeše, aby řídil národ v Kristu znovuzrozený. Od té doby byli biskupové habešští závislí na patriarchovi alexandrinském. – Pomocí islamských vladařů alexandrinských a různými piklemi dostali se však Habešané pod moc patriarchy rozkolného, jenž jim dosud světí a posílá rozkolné biskupy; tak byla tato kvetoucí katolická země vyrvána Církvi katolické a nasákla bludy monofysitskými.*

Habešané jsou tedy celkem křesťané, ale jejich křesťanství je zkaleno bludem a pově-

* Monofysité učili, že v Pánu Ježíši je toliko jedna přirozenost, ježto prý lidská přirozenost v božské zmižela. Původcem tohoto učení byl Eutyches, opat konstantinopolský.

rou. Jsou rozštěpeni na mnoho sekt. Kněží se smějí před svěcením ženiti; jejich vzdělání je praubohé. Majetní Habešané žijí v mnohoženství. Nevěsty se do manželství prodávají a kupují. Manželství je snadno rozlučitelné. Vzdělání je takřka výsadou mnišstva četně rozvětveného. Habešští mniši jsou velmi fanatičtí a ztrnulí v své zaujatosti. Ze svatokupectví si nedělají svědomí a rádi lidem věstí.

Mají v svých klášteřích knihovny velmi bohaté na starší knihy a na rukopisy, ale z těchto pokladů netěží. — Třebaže věří a střeží bedlivě víru v přítomnost Páně ve velebné Svátosti a jsou oddanými ctiteli mariánskými, přece hoví i mniši různým židovským, islamským a pohanským zvykům.

Církevním představeným jest „abuna salama“, biskup, posílaný pravidelně od rozkolného patriarchy koptického z Kaira, a to vždy z duchovenstva patriarchova. Sídlí v Gondaru a má i velkou moc politickou, jsa takřka pravou rukou něgušovou, t. j. císařovou.

Kostely habešské jsou přebídné; jsou velmi malé, pokryté slamou, špinavé a uvnitř samý

obrázek. Soch Habešané nemají, i kříže jsou bez obrazu Ukřižovaného.

Národní cit je velice vyvinut. O jejich sjednocení s mateřskou Církví římskou se dělo mnoho a mnoho pokusů již od 12. století. Naše řády, dominikáni, jesuité, františkáni, dosáhli v Habeši velkých úspěchů, ale dočkali se tam také nesčetných mučedníků. Na unionistickém sněmu florentském sjednotili se i Habešané s Církví, ale vracející se poselstvo bylo od rozkolných koptů v Egyptě vesměs povražděno. Krev mnohých mučedníků přináší teprve v nynějších dobách požehnané ovoce. — V minulém století ujali se misijní práce v Habeši lazaristé. Jejich práce je velmi svízelná, ale zdárná. Lazaristům pomáhá nyní domorodé kněžstvo jimi vychované. Perlou tohoto domorodého kněžstva jest učený abba Michael Ghebre, jehož Církev slavnou beatifikací postavila na oltář.

Narodil se roku 1791. Byl od dětství vychováván mnichy a vstoupil 25letý také do kláštera. Ale neuzavřel se tam. Jeho duch žíznil po vědě a po pravdě. Chodil z kláštera do kláštera, z knihovny do knihovny, vyhledáváje nejučenější mnichy své vlasti, aby se

od nich přiučil něčemu novému. Vysoký mnich v bílém hábitě, na levé oko od malička slepý, byl brzo znám učeností po veškeré vlasti.

Je putujícím žákem a učitelem zároveň. Na schodech chrámových, na náměstích se kolem učence kupí vědychtiví mladíci, vítají ho a mnich Michael je vyučuje. Zná dokonale starý náboženský jazyk habešský ghez, je vyškolený ve sv. Písmě a v sv. otcích církevních, ví o kdekteré knize bohaté národní literatury, uschovávané v uzamčených a uprášených knihovnách a v archivech klášterních, vyzná se jak málokdo v národním básnictví, rozumí astronomii. Jeho učenost a věda vábí k němu i císařského prince.

A jeho podivuhodný život! Žije v naprosté chudobě, stravou je mu trochu ovoce, přístřeším modré nebe a ložem kámen na ulici. Sčela opáleného do hněda září zvláštní půvab nevinnosti, jeho oko svítí bystrostí a energií.

Mnich Michael nenáleží k žádné sektě, je křesťanem, který touží po dokonalosti a snaží se dopídití pravdy. Tolik křesťanských názorů již slyšel, o tolika domněnkách již četl, tolik křesťanských sekt již viděl: která z nich

je pravou dědičkou evangelia Kristova, která z nich má pravdu, kde je pravá Církev založená Spasitelem?

R. 1834 přišel do Habeše lazarista, pozdější apoštolský vikář De Jacobis. Brzo se s ním seznámil i Ghebre. Zašli spolu do neslavnějšího opatství habešského Gundé – Gundé. „Tam jsme prohlédli,“ píše De Jacobis, „velmi mnoho habešských knih a poznali jsme, že tato knihovna, neznámá světu, obsahuje všechny habešské knihy napsané liturgickým starohabešským jazykem ghez. Kromě mnicha Michaela sotva kdo jiný pohnul prachem na těchto knihách.“

Našli jsme vzácnou knihu habešskou bohoslovnou summu Haimannota Aban a v ní místo o Duchu svatém souhlasící úplně s učení Církve katolické, že Duch svatý pochází od Otce i od Syna. Slovo warrald (t. j. od Syna – Filioque) bylo z knihy vymazáno, a to tak, že bylo ještě velmi dobře možno přečísti vymazaná písmena.”

Toto úmyslné falšování článku víry působilo bolestně na učence hledajícího pravdu. Pátral dále, dotazoval se starých mnichů o radu, disputoval, ale nikde se nemohl do-

pídití pravdy. Co chvíle vzdychal úpěnlivě k Pánu: „Ach, Spasiteli, ukaž mi pravdu! Ty jsi pravda, ale kde jsou strážcové a vlastníci tvého slova? Tolik je těch, kteří se chlubí, že mají tvou pravdu, ale ani jeden z nich mě nemůže ujistiti, že přijal pravdu do ochrany od tebe! Hledám zřídlo pravdy, ale nenacházím než potůčky potřísněné nenávistí a bratrskými boji.”

Kniha Haimannota Aban, učení sv. otců, přeložená od jakéhosi Araba do starohabešštiny, stala se mnichu Michaelovi opravdovým zjevením. Pročetl ji několikrát a líbaje ji přísahal, že se nedá svéstí ohledem lidským ani touhou po cti a po statcích pozemských, ale že bude dále neúnavně hledati Církev, jež učí tak, jak učili svatí otcové.

Roku 1840 se mělo vypraviti habešské poselství do Kaira ke koptickému patriarchovi poprositi ho o nového abuna salama. Lazarista De Jacobis, jenž si všude získal velikou vážnost, byl požádán, aby poselství vedl. Přijal ten úřad s podmínkou, že poslové půjdou i k sv. Otci do Říma. Mezi nimi byl i mnich Michael.

Rozkolný patriarcha Petr byl překvapen,

že delegace by měla jít do Říma, a protivil se tomu velice. „Půjdou-li Habešané do Říma,” řekl, „vrátí se jako katolíci a jako apoštolé unie!” Proto vyhrožoval: „Půjdete-li do Říma, vyobcuji vás z církve!” Delegáti se však nedali zastrašiti, šli do Říma, byli dvakrát i u sv. Otce; z Říma putovali ještě do Jerusalema. Tato cesta působila na ně hlubokým dojmem. Za dvě léta po římské pouti se stal mnich Michael katolíkem; našel Církev, jež učí témuž, čemu učili sv. apoštolové a sv. otcové.

P. De Jacobis založil po návratu z Říma hned dva semináře pro výchovu domorodého kněžstva a ustanovil Michaele učitelem. První starostí Michaelovou bylo opatřiti své žáky knihami. Složil slovník starohabešské řeči ghez, mluvnicki, přeložil katechismus a mravouku Guryho. — Kromě těchto prací vědeckých putovával ve volných chvílích opět krajem jako dříve, navazoval bývalé přátelství se svými učiteli a žáky, vysvětloval prvotní a pravou víru habešskou, která byla katolická, a získal modlitbou, příkladem a neúnavnou činností mnoho obrátců. — Mezi konvertity byl i bývalý císař Jan. Ro-

ku 1851 byl De Jakobis od velkého apoštola a později kardinála Massaje vysvěcen na biskupa a sám pak vysvětil hned svého přítele Michaela na kněze.

Přestoupením P. Michaela na katolictví začíná však i jeho život mučednický. Jeho hlavní nepřáteli jsou abuna salama a císař Teodor. Abuna salama pocházel z Kaira a byl synem dohazovače otroků. Vychovala jej ulice a protestantská anglická škola v Kairu a na Maltě. Vrátil se k otci pozbyv veškeré bázně Boží i svědomí. Otec byl synovým chováním tak rozhněván, že jej dal zavřít do kláštera. Tam se stal mladík mnichem, ale darebným. Při rozličných kouscích, které vyváděl, pozbyl i oka. Anglickými pletichami byl ve věku dvacíti let jmenován habešským abunou salamou. Byl to člověk mravně zkažený, naprostý nevědomec, a čím nevědomější, tím pyšnější.

Na P. Michaela měl zlost již od svého zvolení, když habešská deputace byla v Kairu. Když totiž se mnich Michael dověděl, že tento mladík se má stát jejich biskupem, zašel hned k němu a tázal se ho, jak by mu vysvětlil slovo Páně: „Vystupuji k Otci své-

mu a k Otcí vašemu.” Biskup nedovedl odpovéděti a odkázal deputaci na patriarchu. „Jak?” zvolal Michael, „až budeme v Habeši a předložíme vám nějakou otázku, pošlete nás také za patriarchou, nebo bude choditi patriarcha k nám? Nač chcete jíti do naší země, když neznáte zákon Boží a tajemství víry? Vždyť nejste schopni poučovati jiné!”

Jiným velkým nepřitelem Michaelovým byl nový císař habešský Teodor. Byl to teprve mladík. Jsa synem prostého občana habešského a jakési prodavačky, dostal se z císařského sluhy až na trůn. Jeho reformy byly dalekosáhlé, a některé i šťastné. Vypozorovav však, že zdárnému státnímu rozvoji škodí náboženské sektářství, umínil si přiměti všechny Habešany po dobrém nebo po zlém k jedinému státnímu náboženství. Abuna salama se stal v té věci spolehlivým nástrojem císařovým.

V červenci r. 1854 vyšel císařský výnos, aby všichni Habešané přistoupili na vyznání monofysitské. Kdo by se nechtěl podvoliti, měl pozbyti hlavy a nohou. Všechny křesťanské sekty uposlechly výnosu, jen katolíci ne. Začalo tedy zuřivé pronásledování katolíků.

Biskup De Jacobis byl zatčen a vyhnán ze země, zatčen byl i kněz P. Michael s mnoha jinými. Byli uvězněni u rozkolného biskupa, jenž si nyní mohl vylíti na Michaelovi svou satanskou zášť.

Mezi uvězněnými byla i mladá půvabná paní Laim-Laim, manželka váženého Habešana, proslulá ctností a zbožností. Nemravný abuna salama činil mladé paní úklady, ale nepochodil. Zato jí roztloukl razítkem prsty, dal k ní přivázati její nemluvnátko ve vězení narozené a rozkázal ji i s nemluvnětem zmrskati. Paní trpěla podle příkladu starokřesťanských mučednic, ani nehlesla. Vězení se proměnilo takřka v chrám, jehož duchovním správcem byl P. Michael. Asi dvacet dopisů, které P. Michael poslal z vězení, je zachováno. Vane z nich duch svatých mučedníků.

Zde ukázka z dopisu biskupu Justinu De Jacobisovi:

„Pozdrav Otci Justinovi od jeho synů, vyrvaných milosrdenstvím Božím z temnot rozkolu a odpadu. Kéž by v nás rostla láska k Marii, Matce Ježíšově! Měli jsme velkou radost z pozdravu našeho duchovního Otce.

Daří se nám, Bohu díky, ve vězení dobře. Doufali jsme plni radosti, že budeme pít kalich umučení Páně, slyšíce, že císař přijel do Gondaru. Ale pro svou hříšnost jsme mučednictví nehodni. Modlete se, Otče, modlete se za nás za všechny, kteří tu čekáme na boj, modlete se, aby slavně zvítězila víra! Dosud, buďte ujištěn, nepotřebujeme ničeho, jen Vaší modlitby. Když přijde neštěstí na člověka samo, býváme sklíčení, přichází-li však neštěstí provázeno milostí Boží, kdo by se v něm mohl rmoutit? Jsme odevzdáni do rukou Božích.

Cesty moudrosti Boží jsou podivuhodné a tajné úradky Boží unikají zkoumání lidskému. Z trpkého oceánu vystupuje sladký a úrodný dešť a z temného našeho žaláře září daleko široko světlé paprsky víry. Sedíce dnem i nocí na holé zemi, kážeme beze slova. Ústa máme zavřena, ale naše muka křičí: „Věřte v Církev katolickou! Kázání, jemuž není rovného! Modlete se za nás, Otče, modlete se neustále, abychom byli učiněni hodni pokračovati v tomto kázání až do smrti!”

P. Michael byl několikrát podroben trapným výslechům a trýznění. Při výslechu dne

14. března 1855 vyznal veřejně víru katolickou a oddanost k papeži. Za to byl ukrutně zpoličkován, svlečen, natažen na zemi, dva katané jej přidržovali a dva jej dvě hodiny mrskali žirafími ocasy. Mučedník vstal se země zmučený k nepoznání: jeho tělo bylo učiněná rána. Všichni se domnívali, že co nejdříve vypustí duši, jen zázrakem Božím mohly se mu rány zahojiti. Tři dni poté vedli jej přivázaného na provaze k císaři. Cestou kázal okolostojícím a zpíval žalmy. Císař Teodor očekával tvrdošíjného katolického kněze na rovině Bada, obklopen rozkolným kněžstvem, úřednictvem a vznešenými dvořany. Přítomen byl i anglický vyslanec sir Plawden.

Císař oslovil shromáždění takto:

„Všichni přítomní jste mými svědky, že není nikoho, kdo by se byl nepodrobil mým rozkazům, jen tento mnich trvá v odporu.”

P. Michael odpovídá: „Ve věcech víry nejste vy mým soudcem, nýbrž toliko velekněz římský.”

„Co pravíš? Já nejsem tvým soudcem?” –
„Jste mým soudcem co do těla, ale ve věcech mé duše nemáte nižádné moci nade mnou.

Nemáte práva mi poručiti: „Věř, co věřím já!” Vy jste bičem naší vlasti a váš biskup jest jejím zloduchem!”

Kdo znali učeného a smělého P. Michaela – a znali jej všichni – nedivili se jeho odvážným slovům, ale třásli se o něho, co se mu stane. Rozkacený císař zvolal: „Slyšíte, jak se mi posmívá?” A ukázav na sira Plawdena, řekl:

„Tento pán je ze zámoří, nechceš býti od něho souzen?” – „Ne,” odpověděl P. Michael, „bude lépe, když vy mě budete soudit, on je protestant, nemůže souditi katolíka. Je nepřitelem Panny Marie a v pátek se nepostí.”

Císař poručil svému dvoru: „Sudte jej podle zákona!” – A všichni povstavše, prohlásili: „Kdo neposlouchá rozkazů císařských a kdo v přítomnosti císařově mluví tak směle, buď potrestán smrtí!” A císař poručil kněze odvésti a zastřeliti.

„Vy mě můžete odsouditi,” odvětil kněz, „máte přesilu. Dokonal jsem svou úlohu, a jiného jsem neočekával.”

Na žádost sira Plawdena byl mu však rozsudek smrti zaměněn v doživotní žalář. —

Z tohoto žaláře zachoval se dopis Michaelův známému křesťanu:

„Řekněte Otcí De Jacobisovi, že nejsem mrtev, zachovali mi život přičiněním Plawdenovým, ale jen proto, že nepřišla ještě má hodina. Usmrtí-li mě, usmrtí mě za víru, nechají-li mě žíti, neustanu pracovati o rozšíření pravdy. Až přijdete do Gondaru, řekněte mým dětem v Kristu, aby zůstaly věrnými u víře i v řetězích. – Otcí mému De Jacobisovi a všem katolíkům naší misie řekněte, aby se za mne velice modlili, ať mi Pán Bůh dá milost vytrvati až do vítězství.”

Byv ve vězení ještě několikráte hrozně zmrskán a všemožně jinak zmučen, podlehl konečně P. Michael svým ranám a zemřel svatou smrtí dne 28. srpna r. 1855 v pátek na večer.

Císař Teodor rádl ještě několik let v Habeši ukrutně proti katolíkům. R. 1867 skončil sebevraždou. Jemu otrocky oddaný abuna salama upadl v císařovu nemilost, byl poslán do vyhnanství a tam na rozkaz císařský byl otráven.

Katolíci habešští nebyli pronásledováním zničeni, naopak ožili. Biskup De Jacobis mohl

se po čase opět vrátiti a dále pracovati se svými lazaristy o misii. Rok co rok studuje v Římě několik vybraných jinochů habešských a tak přibývá neustále i domorodého hnědého kněžstva.

Na svého náboženského buditele P. Michaele Habešané nezapomněli, uctívajíce ho jako svého budoucího světce. Již r. 1904 se začalo s informačním procesem. Po různém šetření a zkoumání, hlavně za Benedikta XV., mohl býti konečně 3. června 1926 proces ukončen a 3. října 1926 se konalo v chrámě sv. Petra v Římě slavné blahořečení habešského mučedníka.

K blahořečení P. Michaele Ghebra píše habešský domorodý kněz tyto nadšené řádky:

„Habešané si zachovali po staletí svou křesťanskou víru proti ukrutným hordám mohamedánským, takže všichni kolem jim záviděli. — I mezi nimi kvetly neporušené květy ctnosti a svatosti. Ne svou vinou, ale klamem bludařských patriarchů alexandriňských byli Habešané odseknuti od stromu života. — Mnozí synové Habeše konali sice hrdinné skutky svatosti a křesťanské dokonalosti, skryti jsouce po jeskyních na poušti,

v klášterích, všichni u vědomí dobré víry, přece však nemohli býti prohlášeni svatými, poněvadž to může učiniti toliko Stolica Petrova, neomylná učitelka pravdy. Tak od kanonisace Kalebovy, jenž žil koncem 5. století († 493), zůstala Etiopie na světě jako neplodná, nedobytná v svých horách, uzavřená veškeré civilisaci a katolické uvědomělosti.

Blahořečením Michaele Ghebra otvírají se nám však nové obzory, jež nám ukazují k Římu, a přejeme si, aby co nejdříve se navrátila svedená dcera k matce. Nyní se všude u nás šíří veliké nadšení a povstává svatá závist; všichni, bludaři i katolíci, pozdravují radostně den této beatifikace a oslavují svorně statečného hrdinu víry římskokatolické. Bl. Michael je předmětem rozhovorů, jeho utrpení vzdělává, zkrátka postava Abba Michaele Ghebra vyrůstá v mysli všech do obrovské výše; Habešané plesají, tonouce v nebeské radosti. Duch Abba Michaele kéž bdí nad drahou vlastí, ochraňuje ji a přinese jí novou dobu!”

VII

JEDENÁCT BL. MUČEDNÍKŮ DAMAŠSKÝCH

9/7 1860

Damašek je město prastaré, svými památkami a zvláště mučednickou krví posvátné od pradávna křesťanům, posvátné však i Turkům, kterých jsou asi tři čtvrtiny z dvou set tisíc obyvatelů. Damašek má malebnou polohu v překrásné oase, svlažované četnými řekami a potoky, na jihovýchodním úpatí Antilibanonu; s jedné strany jest chráněn vysokým divokým horstvem, s druhé strany sousedí s široširou, nedozírnou písečnou pouští. V Damašku jest nejpestřejší směsice obyvatelstva co do náboženství, národnosti, pleti, řeči, jedni pohádkově bohatí, jiní nejvyšš chudí.

Damašští katolíci jsou příslušníci ritu latinského, syrského, armenského i řeckého. Duchovní správu vedou mimo domorodé tamější duchovenstvo od pradávna františkáni, kteří tam pracují od svého počátku,

dále jesuité a lazaristé. Do škol a do ústavů, řízených katolickými řeholníky a řeholnicemi, chodí hojně i mládež mohamedánská. Směsice damašského obyvatelstva žije celkem klidně pospolu, občas dopouští však Prozřetelnost Boží těžké zkoušky na své děti, jako by chtěla světu ukázati statečnost a nevymírající lásku křesťanských mučedníků.

Poslední krvavé pronásledování, známé pode jménem „řež křesťanů na Libanoně“, bylo r. 1860.

Příčinou jeho byla zakořeněná nenávist mohamedánů a Druzů proti všemu křesťanskému. Poslední záminkou pronásledování byl pařížský mír r. 1856, při němž turecký sultán podepsal rovnost všech svých poddaných co do národnosti i co do vyznání. Stalo se to po válce krymské (1854 – 55).

Z Mekky, svatého města islamského, ozval se tehdy ohromný protest, vybízející všechny souvěrce prorokovy k odporu proti pařížské zradě a k pomstě za hanbu učiněnou koranu. Protest působil rychle v roznícených myslích mohamedánských, a všude v mohamedánských zemích páchaly se občas vraždy a strašné útisky křesťanů.

Nejhůře bylo v Syrii. V horách a úžlabinách libanonských byli křesťané vydáni takřka na pospas rozkaceným mohamedánům. Na šest tisíc křesťanů všech stavů a všeho věku bylo většinou úkladně povražděno. Kněží, mniši maroničtí a jesuité, pracující v těžké duchovní správě v libanonských horách, dosáhli tehdy na mnoha a mnoha místech palmy mučednické. Farář z Beyt el Dinu přispěchal na pomoc svým osadníkům, chtěje jim posloužiti aspoň svátostmi umírajících, ale byl přepaden Druzy. Odhalil si prsa a pravil: „Zabijte mě také, jsem knězem Kristovým!“ Sotva do dořekl, byl rozsekán. Guvernér beirutský přišel sice s šesti sty vojáky na ochranu křesťanů, ale nehnul pro ně ani prstem; netečně přihlížel ke všem hrůzám, nechtěje si asi s mohamedány pokaziti dobrou shodu.

Pověst o řeži v horách libanonských dostala se brzy do Damašku, kde františkáni, jesuité, lazaristé a různé řeholní sestry působili velmi požehnaně v četných vzdělávacích a karitativních ústavech. Všeobecná vážnost a obliba, jíž se těšili, zdály se jim mocnou ochranou proti všemu pronásledo-

vání. Jejich styky s mohamedány byly tak přátelské, tolik dobrodiní prokázali jejich dětem a všem jejich trpícím, všichni je měli rádi, úřady i všecken lid schvalovali vděčně jejich činnost, zdálo se nemožným, aby kdo dopustil zkřiviti jen vlas na jejich hlavě!

A přece i na křesťany a na duchovenstvo damašské se chystal strašný útok. Vali Ahmed paša a mufti Abdallah el Kallobi byli zapřísáhlými nepřáteli křesťanů; potají kuli plány na vyvraždění všech křesťanů damašských. Věc byla prozrazena, oddálena, ale ne zažehnána. V Damašku žil tehdy alžírský vyslanec emir Ab el Kader s veškerým svým dvorem; byl vážen i obáván. Dva tisíce věrných a oddaných alžírských vojáků bylo mu ustavičně k službám. Tento šlechetný muž postavil se rozhodně proti pašovi a muftimu.

Dne 30. června 1860 propukly první nepokoje, ale emir je dovedl potlačit. Zatím se však podařilo pašovi a muftimu roznítiti a ozbrojiti damašskou luzu. Dne 8. července r. 1860 bylo již jisté, že je zle. Hloučky rozvášněné luzy se shromažďovaly na ulicích, vnikaly do ulic křesťanské čtvrti a pokřiko-

valy na křesťany, popěvující si refrén: „Jaká sladkost, jaká rozkoš, pozabíjet křesťany!”

Po poledni rozběhla se luza, promíchaná tureckými vojáky, do křesťanských domů a začalo vraždění a plenění. Vše se strhlo jako bleskem. Emirovi nebylo již nikterak možno řež zameziti. Na všech stranách plály požáry křesťanských domů, všude se ozýval surový řev a křik fanatické luzy. Emirovi se podařilo zachrániti jen asi dvanáct tisíc křesťanů v damašské citadele. Tam našli mimo jiné ochranu i jesuité, Dcery lásky a lazaristé se svými schovanci. Křesťané, které již nebylo možno zachrániti, byli strašně mučeni. Jeden osmdesátiletý stařec byl vyzván k odpadu od víry. Jako kdysi sv. stařec Polykarp, tak odpověděl i tento: „Osmdesát let již sloužím Kristu, snad jej na starost neopustím?” Tato odpověď stála starce život.

V kterém si domě umíral Turek. Dozvěděl se, co se venku děje, zatoužil, aby mu dovedli nějakého křesťana. Stalo se hned, umírající sebral poslední síly a vykřikl: „Odstup hned od své víry!” – „Nikdy!” odvětil křesťan. Turek mu přiložil k čelu pistoli a vypálil. Křesťan klesl okamžitě mrtev, ale

zároveň klesl mrtev i Turek do podušek. Rozčilení z radosti, že mohl zabít křesťana, urychlilo mu smrt.

Chytli utíkající matku s pěti dětmi. Poroučeli jí, aby odpadla. Matka však odpověděla: „Jsme a zůstaneme křesťany!“ Turci ji přinutili, aby si sedla, a na jejím koleně usekali dětem hlavy. Krví zbrocená a bolestí skoro šílená matka omdlela. Vzkřísili ji a vyzývali znovu k odpadu. Zavrtěla hlavou, že ne. I rozšlápali poslední dítko před jejíma očima a potom ji stáli.

Jinou matku také polapili a dali jí volbu: odpad nebo smrt! „Jsem křesťanka!“ zvolala matka. Vyrvali jí dítě, přibili je velkými hřeby na dveře a matku probodli dýkou.

Do citadely se mohli zachrániti i františkáni damašští, emir jim záchranu nabídl, ale představený domu P. Emanuel ochranu nepřijal. Zdi jejich konventu jsou prý pevné, dveře pobity železem a jejich práce je od staletí velmi ceněna, jim se asi nic nestane, pravil P. Emanuel. Důvěra jeho byla však lichá, klášter františkánský se stal dějištěm hrůzy. Hned když bouře vypukla, uteklo se mnoho křesťanů k františkánům. P. Emanuel

shromáždil všechny kolem svatostánku. Mezi nimi byli i tři výteční křesťané maronitští, bratři Massakbi. Jeden z nich, Mooti, byl učitelem na farní škole. Okolo svého učitele sběhlo se i hojně žáků. Mooti promluvil k nim překrásně na rozloučenou:

„Vzpomeňte si, děti, co jsem vám tolikrát říkával ve škole, že mučednictví je zvláštní milost, již Pán každému člověku nedává. O tu milost třeba ho prositi a nyní přišla hodina, kdy o ni třeba prositi úpěnlivě. Říkejte se mnou: ‚Pane, dej mi milost umřítí za tebe!‘ Vzpomeňte si na přemnohé mučedníky, o kterých jsem vám vyprávěl, jsou nyní v nebi. Nezapomeňte, že útrapy mučednictví trvají jen chvíli, ale radost z něho je věčná. Tam v nebi spatříte a obejmete své příbuzné. Tam se shledáte se svými otci, matkami, bratřímí a sestrami. Buďte stateční! Nebojte se moslemínů, kteří sem za chvíli přijdou ozbrojeni! Budou vás pobízeti, abyste se stali mohamedány, ale odpovězte jim statečně „ne“ a zase „ne“! Řcete, že chcete umřítí za Krista. Vytrvejte všichni, synáčkové moji, pevně ve víře! Já i vy budeme v nebi! S Bohem, živote!“ – Tak se rozloučil

zbožný učitel Massakbi se svými žáky. Někteří z nich zůstali s ním v kostele, jiní odešli domů.

Slunce se chýlilo k západu, nastávala noc, ale vraždění a plenění příbytků křesťanských neustávalo. U františkánů se zpovídalo a podávalo neustále sv. přijímání. Kněží i věřící se připravovali na smrt. Zvenku bylo slyšeti řev luzy. Záře z požáru zapálených křesťanských domů vrhala paprsky i do františkánského kostela, odkud vroucí modlitby stoupaly neustále k nebesům. Bylo již pozdě v noci, když rota Mustafy Agy el Hanasliho začala obušky tlouci na kostelní vrata. Marně útočili, vrata kostelní i konventní zdála se nedobytnými. Tlukot ustal, zdálo se, že se luza vzdálila. Nevzdálila se, zrádný sluha klášterní, který mnoho dobrodiní přijal od františkánů, odvedl zuřivce jen od hlavních vrat a ukázal jim postranní, nestřežená dvířka do konventu.

Fanatici, zbrocení krví, vlomili se do chrámu řvouce: „Kde je František Massakbi?” – „Zde jsem!” předstoupil hledaný maronita.

„Poslal nás sem Abdallah el Kallobi, abyste se všichni stali mohamedány!” – „Jsme

křesťané a křesťany zůstaneme,” odpověděl ihned František Massakbi, „a řekněte Abdallahovi, chce-li si nechat mé peníze, které je mi dlužen, ať si je nechá, ale duši svou nedám nikomu.”* A Massakbi mluvil dále: „Nebojím se těch, kteří zabíjejí tělo, ale těch, kteří zabíjejí duše.” A obrátiv se ke shromážděným, povzbuzoval je takto: „Buďte pevní v svaté víře, vytrvalým je slíbena koruna slávy v nebesích!” V tom již zasvištěl nad ním turecký palaš. Stařec se vrhl na kolena, začal se modlit, ale dokončil modlitbu již v nebesích. Po něm byli i jeho bratři Mooti a Rafael státi.

Po bratřích Massabkich vrhli se Turci na řeholníky s křikem: „Pojďte, začíná jejich mše, kněží jsou již přioděni svátečně!” P. Emanuel zaběhl rychle k oltáři, aby přijal sv. hostie a uchránil tak velebnou Svátost od zneuctění. Zuřivci běží za ním. Kněz je prosí o okamžik času. Přijal sv. hostie a zůstal klečeti chvíli na horním stupni oltářním ve vroucí modlitbě. Nedočkaví Turci mu řvou do uší: „Ať žije Mohamed! Buď budeš mo-

* Abdallah byl dlužen Massakbimu 8000 napoleon-dorů, asi 6000 nynějších zlatých franků.

hamedánem, anebo tě skolíme!” Kňěz povstal a pohlédnuv na Turky upřeně, řekl: „Ne, jsem křesťanem a chci zemřít jako křesťan!” A spolehnuv se hlavou na oltář, pravil: „Sekněte!” V okamžiku mu sťali hlavu, tělo se skácelo na zem, kde si na něm nesčetnými ranami vylévali Turci ještě svou zběsilost. Krev postříkala hojně arabský misál a evangelium ležící na oltáři. Obě tyto knihy jsou dosud nejvzácnějšími ostatky františkánského kostela damašského.

Po P. Emanuelovi odešli do nebe ostatní jeho spolubratři. To se stalo v noci 9. července 1860. Když druhého dne ráno vycházelo slunce a zlatilo svými paprsky krásy Damašku, bylo město zahaleno čpavým dýmem hořících křesťanských domů, ulice a domy byly plny křesťanských zohavených mrtvol. Všude bylo znáti hrozné stopy divokého řádění tureckého. A bylo by se chutě pokračovalo dále, kdyby energický alžírský emír nebyl zakročil.

Nelze zjistiti, kolik tisíc nevinných křesťanů přišlo tehdy o život. Jest jisto – a vláda turecká sama to uznala – že tu nešlo o provinu politickou, že bouře protikřesťanská

byla čistě z důvodů náboženských; nesčetný zástup křesťanského lidu se tu stal obětí nenávisti mohamedánské, a to jediné pro víru. V pronásledovaných křesťanech libanonských a damašských nabyla Církev tisíce a tisíce nových mučedníků a mučednic, kteří dokázali, že v křesťanech dosud žije pevná víra, schopná za Krista a za Církev obětovat i život.

V jedenácti blahoslavených mučednících damašských jsou blahořečení zástupcové tisíců neznámých mučedníků a mučednic, jejichž jména jsou zapsána v knize života.

Když uslyšel maronitský arcibiskup damašský Msgre Béchara Chémati, že se připravuje blahořečení umučených františkánů, poslal hned sv. Otcí žádost, aby k nim byli připočtení i tři maronité, bratři Massabki. „Takový čin,” píše arcibiskup, „byl by dobrodiním pro Církev východní a působil by blahodárně nejen v národě maronitském, ale i u všech křesťanů východních, a to tím více, že pro svou netečnost neměli jsme dosud radosti, abychom viděli, že i někdo z věřících katolíků východních je od svaté Stolicе povýšen na oltář.”

Sv. Otec rád vyhověl žádosti maronitského arcibiskupa a poslal ihned do Syrie úředníky sv. Kongregace ritů, mons. Salottiho a P. Santarelliho, kteří vyšetřili vše, čeho jest třeba k beatifikačnímu procesu; tak bylo možno s osmi umučenými františkány prohlásiti za blahoslavené i tři maronitské rodné bratry Massabki. Slavnost blahořečení se konala v Římě v chrámě sv. Petra v neděli dne 10. října 1926.

Blahořečení damašských mučedníků bylo i od rozkolných východanů přijato velmi nadšeně. Nejrozšířenější syrský deník Alef-Ba, vedený rozkolným duchem, rozepsal se o blahořečení velmi vřele, nazýváje je významným římským projevem. Píše sympaticky o římské delegaci, vyslané k vyšetření procesu, a pozdravuje v tomto činu sv. Otce projev úcty sv. Stolicе k východním křesťanům.

Nyní si povšimněme jednotlivých blahoslavenců, kteří si tehdy dobyli palmy mučednické.

BL. P. EMAMUEL RUIZ narodil se 5. května r. 1804 v Kastilii ve Španělsku v osadě sv. Martina de las Olas. Vynikal od dětství zbožností a láskou k bližnímu. Když mu bylo jedenadvacet let, vstoupil k františkánům. Vysvěcen byv r. 1831 na kněze, vyprosil si od představených, aby směl jíti pracovati do Svaté Země.

Naučiv se výtečně arabsky, působil neúnavně na všech místech, kam byl poslán. Pro vzácný dar trpělivosti, s jakou uměl zacházeti s různými pronárody, říkali mu bratři P. Patientia, t. j. Pater Trpělivý. Jsa slabého zdraví, musil několikrát do Evropy na léčení; posledně se léčil v Luce.

Byl povahy velmi příjemné, veselé a samá skromnost. Všichni řeholníci si ho zamilovali, a v luckém konventě žije 75 řeholníků! P. Emanuel byl i tam uznáván za řeholníka vzorného v poslušnosti a neúprosného v plnění řeholních povinností. Stav se představeným damašského kláštera, získal si brzo

svou příjemností a trpělivostí jakož i neúnavnou horlivostí všeobecnou oblibu a vážnost, což jej však neuchránilo před zuřivostí rozvášněné luzy.

BL. KARMELOVÉ VOLTA narodil se ve Valencii ve Španělsku 29. května 1803. R. 1825 vstoupil ve dvaadvaceti letech k františkánům. Byl to učenec neobyčejně skromný. Čistota srdce zářila mu z očí. Chudáček Boží sv. František byl mu vždy ideálem. Roku 1831 byl poslán do Palestiny za faráře u sv. Jana v Horách. Později se stal farářem latiníků v Damašku. Arabsky uměl plynne jako rozený Arab, proto vyučoval arabštině mladé misionáře. O jeho umučení vypráví v kanonizačním procesu očitý svědek toto:

„Schovali jsme se s P. Karmelem v klášterním zákoutí. Asi v dvě hodiny v noci našel P. Karmela jakýsi Turek. „Tys ještě živ?“ obořil se na něho, a udeřiv ho kyjem, odešel. Přiblížil jsem se tiše k P. Karmelovi, chtěje mu pomoci. Vybízel mě však, abych se jen schoval a za něho se modlil: „Umírám, modli se, abych dobře umřel!“ To byla jeho poslední slova ke mně. Schoval jsem se tedy zas a pozoroval, co se stane dál.

Přišli tam dva Turci, oba známí a přátelé P. Karmela. Přivětivě se ho ujali, nabízejíce se, že ho odnesou do svých domů, kde bude v bezpečí. P. Karmel svolil vděčným pokývnutím hlavou. „Ale potom se rozhodneš a budeš mohamedánem, pravda?“ tázali se Turci. P. Karmel sebral všechny síly a odpověděl rozhorleně: „Nikdy nebudu mohamedánem! Kristus Pán řekl: „Nebojte se těch, kteří mohou zabít tělo, bojte se toho, jenž vás může z trestu za nevěrnost zavrhnouti —

Turci nedali P. Karmelovi domluvit. — Chytne-li Turka protikřesťanská zběsilost, zapomíná na všechna dobrodiní a přátelství. Tak tomu bylo i u bývalých přátel P. Karmela. Zapomněli na své přátelství a do-tloukli P. Karmela palicemi na místě.”

BL. P. ENGELBERT KOLLAND narodil se dne 21. září 1827 v Romsau v Tyrolích. Jeho rodiče byli chudobní. Otec byl drvařem v horách. Za dětství Engelbertova začala v údolí Zillertalském soustavná agitace protestantská, vedená z Německa. I rodina Kollandova byla již na odchodu z Církve. Tehdejší arcibiskup solnohradský, pozdější kardinál pražský Schwarzenberg, šel mezi tyto neuvědo-

mělé horaly, kázal jim, napomínal je a podporoval a nejednoho z nich získal. Říkali mu pak anděl zillertalský.

Mezi získanými byla i rodina Kollandova. Jejich synka přijal arcibiskup bezplatně do solnohradského chlapeckého semináře na studie. Studijní prefekt seminární se o chlapci Kollandově vyslovil takto: „Je to hoch velice nadaný, roztomilý, povahy přímé, bez-zúhonných mravů a ve studiích velmi pilný.“ V semináři malý Kolland dlouho nevydržel. – Odešel, že prý tam nechce býti zadarmo a překážeti tak ve studiích někomu chudobnějšimu.

R. 1847 vstoupil v Solnohradě do františkánského kláštera. Již jako novic se významával vroucí zbožností a pilným studiem řečí. Po dobu svého noviciátu neokusil vína ani piva, ba ani ne kávy, vymlouvaje se, že jest zdravý a zdravému prý stačí voda.

Dne 13. července 1851 sloužil svou první mši sv. v Bolzanu, kde se stal ve farním kostele františkánském také kaplanem. Jeho touhou však bylo, hlásati evangelium nevěřícím. R. 1855 se toto jeho přání splnilo;

byl poslán do Damašku za kooperatora P. Karmela. Svou láskou a dobročinností získal si jméno „Abuna Melac” t. j. Pater Anděl. Vynikal též velikou štedrostí.

Odpoledne 8. července 1860, když začalo pronásledování, radil P. Engelbert představenému P. Emanuelovi, aby odešli z konventu a hledali ochrany; domýšlel se, že jde o demonstraci politickou a ne o náboženskou. Rada jeho nebyla však přijata. Když Turci vnikli do kláštera františkánského, podařilo se P. Engelbertovi utéci ještě s několika bratřími a skrýti se u přátel v městě. Turci však jej vyslídili i v jeho skrýši. Nasadili mu karabinu na prsa, on však ji odhodil s otázkou: „Příteli, co zlého jsem ti učinil, že mě zabíjíš?” „Nic, ale jsi křesťan!” odpověděl Turek.

Nyní pochopil P. Engelbert, že nejde o politiku, nýbrž jen o náboženství, i dal se od Turků jako beránek vyvésti na dvůr. Tam dostal rozkaz: „Zřekni se víry a přidej se k Mohamedovi!” – „Nikdy!” odvětil statečně P. Engelbert, „jsem křesťan a k tomu kněz! Můžete mě zabít!” Po těchto slovech padla rána sekerou na jeho hlavu, po ní druhá, třetí.

Ještě několikrát bylo slyšeti P. Engelberta zvolati: „Ne, ne!” a v několika okamžicích skončil. Bylo mu třiatřicet let.

BL. NIKANOR ASKANIO narodil se blízko Madridu roku 1814. Šestnáctiletý vstoupil k františkánům, ale pro smutné náboženské poměry, jaké zavládly ve Španělsku a rušily řeholní život, musil z řádu vystoupiti. Stal se farářem a ředitelem řeholních sester. V jeho působišti se posud zachovala pověst o jeho svatosti. Život řeholní byl stále jeho ideálem, a domácí ho slýchali, jak v noci volává při modlitbách: „Bůh tě volá, poslouvej jeho hlasu!” Neodolal a po šestadvaceti letech šel zase k františkánům.

Koncem r. 1859 dostal opět řeholní roucho a byl poslán hned do Damašku, aby se od P. Karmela naučil arabsky. Zajel si tam opravdu jen pro smrt. V osudný den byl schován s jedním hošíkem, ale byl v úkrytu vypátrán. Hošík, jakožto svědek procesu, vypráví: „Turci mu kázali přidati se k víře mohamedánské. P. Nikanor jim nerozuměl, neuměje ještě arabsky. Dal si několikrát opakovati, co vlastně chtějí, a vyrozuměv, že naléhají, aby odpadl, odpověděl rozhod-

ným „ne“ a dodal: „Jsem křesťan, zabijte mě!“ V okamžiku jej skolili.”

BL. P. PETR SOLER narodil se roku 1827 v Lorce ve Španělsku. Byl synem velmi chudobných rodičů. Jako hoch a výrostek chodil nádeničiti do dvora, kde si získal svým apoštolátem velkou úctu a lásku spoludělníků. Míval k nim náboženské přednášky, snažil se je odvracet od různých neřestí a přiváděti k Bohu. Uměl svá napomínání pověděti slovy tak jemnými a přátelskými, že mu nebylo možno odolati. Ve volných chvílích sedával vždy u knih a studoval.

Po letech práce a studia byl devěťadvacetiletý přijat do kláštera františkánského. Hned po vysvěcení byl poslán r. 1859 do Damašku. Jel si tam pro palmu mučednickou. Svědky jeho smrti byli dva křesťanští hoši, ukrytí s ním ve školní třídě. V procesu oba vypovídali, co viděli.

S terasy sousedící s klášteřem viděl někdo P. Solera jíti dvorem s dvěma hochy do klášterní farní školy; Turci přiběhli ke škole křičíce: „Tu jsou ukryti křesťané!“ Vyrázili slabé dveře školní světnice, a spatřivše P. Solera, žádali na něm peníze. Kněz neuměl

arabsky, vyrozuměl jen z posuňků, co chtějí, a odpověděl, že peněz nemá. „Ale ty jsi také křesťan,” pravili Turci; „chceš-li si zachrániti život, musíš přistoupiti k víře našeho velkého proroka Mohameda.” Kněz brzo pochopil, oč jde, požehnal se a řekl: „Takové bezbožnosti se nedopustím, raději zemru!” Turek jej sekl šavlí do krku, a když se kněz skácel na zem, probodali ho dýkami. Bylo mu třiatřicet let; teprve začal býti knězem.

BL. P. MIKULÁŠ ALBERKA narodil se v kraji kordovském 10. září 1830. Touhou zbožného a účelivého Mikuláše bývalo od dětství jíti do Svaté země. Toto přání mu Pán splnil. Stav se františkánem a byv vysvěcen na kněze, odjel do Palestiny 27. ledna 1859. Je zachováno několik něžných dopisů, které poslal své matičce z různých posvátných míst palestinských, která navštívil, než se odebral na své působiště do Damašku. Z listů vane jeho vroucí láska ke Kristu. Poslední dopis matičce je datován 1. března 1860. Matka mu psala, že by si velice přála jej ještě v životě spatřiti. Syn jí odpovídá: „Kdo ví, popřeje-li nám toho Pán. Také já si toho přeji

k útěše své i Vaší, ale s podmínkou, bude-li se tak Pánu Bohu líbiti.”

Mučednictví P. Mikuláše bylo kratinké. Vrahové potkali ho na klášterní chodbě. Jako jiné vybízeli i ho, aby změnil víru. P. Mikuláš jim porozuměl, nedal jim ani domluviti a vpadl jim do řeči: „Tisíckrát raději zemru, než bych zradil Pána svého!” V témž okamžiku ležel stát na chodbě. Bylo mu 30 let. Z těchto mučedníků je nejmladší.

BL. FR. FRANTIŠEK PINAZO narodil se 24. srpna 1802 poblíž Valencie. Rodiče měl chudobné. Hoch pásával po celé mládí stáda. Byl povahy doma veselý, ale venku miloval samotu. Zamiloval se i do jedné dívčiny, ale byl od ní oklamán. Nedá se pověděti, jak tím jeho jemná duše trpěla. Zdálo se mu, že tím jej volá Bůh k životu světějšímu, a vstoupil jako bratr třetího řádu do františkánského konventu v Cuelvě.

Podle výpovědi P. Solera byl zosobněnou poslušností. Jeho duše byla tak prostinká a něžná, že se fr. František podobal povahou více dítěti než muži.

R. 1843 byl poslán do Svaté země. Působiv na několika místech, přišel do Damašku. Při

pronásledování utekl se s fr. Fernandezem na věž. Vrahové je dohnali na schodech, přerazili jim kyjem páteře a shodili oknem na konventní dvůr. Fr. František byl okamžitě mrtev.

BL. FR. JAN JAKUB FERNANDEZ se narodil 25. července 1808 v Moire ve Španělsku. Byl nejmladší ze sedmi synů. Dvaadvacetiletý vstoupil do řádu. Do Damašku se dostal kratince před pronásledováním. Jak řečeno, shodili ho Turci, přerazivše mu páteř, s věže na dvůr. V hrozných bolestech se trápil až do bílého rána, modle se neustále k Bohu, aby přijal milostivě jeho oběť. Ráno jej zahlédl jakýsi Turek ještě živého a sťal jej šavlí. Svědky smrti obou bratrů byli obyvatelé sousedního domu.

BL. FRANTIŠEK MASSABKI. Zprávy o bratrích Massabkich zaznamenal očitý svědek hrozných událostí damašských, tehdejší maronitský* farář P. Mojžíš Karam, jenž se zachránil.

* Maronité jsou národ syrokřesťanský, bydlící v Libanoně a v Antilibanoně. Počítá se jich okolo tří set tisíc. Své jméno odvozují od sv. Marona, jenž okolo r. 400 založil v sev. Syrii slavný klášter. Řečí maronitů je arab-

František Massabki byl hlavou veškerého rodu Massabkich. Byl bohatým obchodníkem damašským, velmi poctivým a dobročinným. Jeho dům byl vždy pohostinně otevřen všem křesťanům, kteří zavítali do Damašku. Jaké vážnosti všude požíval, viděti z toho, že když přišel za obchodem do hor libanonských, býval vítán zvoněním. Víru zachovával co nej-svědomitěji. Ani jednou neotvíral ráno obchod, dokud nepřišel ze mše sv., večer zavíral i o hodinu dříve než druzí obchodníci, aby mohl do chrámu na večerní pobožnost, na nešpory nebo na křížovou cestu. Dbal velmi na půst. Svědek vypravuje, že Massabki potrestal citelně svou dceru, že v den újmy něco před obědem pojedla.

Mučedničná smrt jej zastihla ve věku 70 let.

BL. MOOTI MASSABKI žil se svým bratrem Františkem v témž domě. Byl o nějaký rok mladší než František. V mládí se začal zabývat obchodem v drobném, ale brzo ob-

ština, bohoslužebnou řečí syrština. Perikopy se čítávají arabsky. Co do náboženství jsou katolíci. Mají svého patriarchu v Antiochii. Jemu je podřízeno 8 arcibiskupů a biskupů.

chodu zanechal, obávaje se, že by si mohl něčím poskvrniti svědomí. Dal se na učitelství a vyučoval dlouho na damašské farní škole u františkánů. Byl to muž neobyčejně zbožný. Měl několik synů a dceru, jež se stala řeholnicí. Jeho synové šli v osudný den 9. července 1860 s otcem do františkánského chrámu, přijali tam sv. svátosti a rozloučivše se s otcem, odešli. Podařilo se jim zachrániti. Otec se s nimi loučil slovy: „Odporučil jsem vás do rukou Pána Ježíše, Panny Marie a sv. Josefa.” Sám zůstal s bratry v chrámě a byl zavražděn, nechtěje odpadnouti od křesťanské víry.

BL. RAFAEL MASSABKI byl ze svých bratrů nejmladší a svobodný. Měl dům vedle františkánského kostela. Pomáhal svým bratrům v jejich zaměstnání a oddával se celým srdcem úkonům pobožnosti. Kostel františkánský býval jeho zamilovaným místěčkem, pomáhal sakristánovi ve výzdobě kostela, což bývalo jeho radostí. Kde tak rád prodléval na modlitbách, tam také slavně skonal, aby vešel do radosti Pána svého, jemuž tak ochotně sloužil po všechny dny svého života.

VIII

STO JEDENADEVADESÁT BL. MU- ČEDNÍKŮ Z FRANCOUZSKÉ REVOLUCE

2. září 1792

DVOJÍ PRŮVOD. – Je 4. května 1789. Po Veni Creator (Přijď, ó Duše Stvořiteli) v chrámě Matky Boží ve Versailles ubírá se z kostela nádherný a velebný průvod do chrámu sv. Ludvíka, kde má býti sloužena mše sv. ke cti Ducha sv. V čele průvodu jdou v prostém vlněném oděvu poslanci venkovských obcí, za nimi zástupcové šlechty, samý hedváb a samé zlato, po nich řady kněžstva a poslední kráčí arcibiskup pařížský s vzácnou monstrancí v rukou. Za velebnou Svátostí jde král Ludvík XVI. s královnou Marií Antoinou, knížata a kněžny, zástup dvorních dám, francouzští velmožové a dědicové starého feudalismu.

Po mši sv. vystupuje na kazatelnu biskup z Nancy monsignore La Fare a káže na slova: „Náboženství je silou vlád a štěstím národů“.

V jeho kázání se často opakují slova o svobodě. Lid poslouchá chtivě a stržen nadšením, projevuje hned v chrámě nejživější souhlas s kazatelem. Slova o svobodě si vykládal jinak, než je mínil biskup, chápal jen svobodu jinou, než je svoboda Kristova. Vše vycházelo z chrámu radostně. Zdálo se, že nad Francií svítí klidné slunce, na bouři nebylo ani pomyslení. Královská dynastie byla velice populární. Ohromná většina lidu co chvíle dávala najevo svou věrnost k trůnu a k oltáři. Literatura mluvila tak nevinně, vesele a idylicky! A přece byla tehdy Francie před nejhorší bouří, jaké kdy zakusil svět.

Za pět let poté kráčí Paříží jiný průvod a míří opět do svatyně Matky Boží. Národní shromáždění, jež vše ovládá, řídí průvod. Uprostřed průvodu trůní na nosítkách nevěstka v blankytném oděvu s dlouhým průhledným závojem a s červenou čepicí na hlavě. V ruce třímá píku, symbol boha Národa. Okolo nosítek jde ve špalíru zástup děvčat, na vlas podobných nesené triumfátorce. Průvod vchází vítězoslavně do věkovité katedrály. V bláznivé úctě sdělávají novou bohyni s nosítek a posazují ji na hlavní oltář.

Pod nohy jí kladou jako podnožku kříž s Ukřižovaným. Zástupy padají na kolena a mraky kadidlového dýmu se zdvihají na počest bohyně Rozumu. Chór pěje hymnu svobody, složenou od básníka Cheniera, a potom – potom začínají děsné orgie v znesvěcené svatyni. Pije se, tančí a křepčí, středisko evropského vzdělaného světa podobá se doupěti rozvášněných divochů. To bylo dne 10. listopadu 1793.

Dobu mezi tímto dvojím průvodem vyplňuje velká revoluce, v níž pohřbila Francie všecku svou slávu. – Skácen byl trůn, rozbity ležely oltáře, král i s královnou byli popraveni, šlechta a duchovenstvo dílem pobiti, dílem ve vyhnanství; Francie pozbyla pevné vlády a spravedlnosti, všečen řád a právo jako by zmizely. Hrstka advokátů, komediantů, pobudů, nevěstek rozkazuje, vraždí jiné a vyvražďuje sebe vespolek. Kdo byl včera vůdcem, je dnes veden pod guillotinu. Ani kalendář neobstál před ničivou revolucí: Francie vyškrtává i z něho vše, co připomíná jméno Kristovo.

Revolucionáři sami vidí, že se vše řítí do pusté a bezdné prohlubně. Bez Boha není

života. Proto se usnází Národní konvent dne 8. června 1894, že uznává nejvyšší bytost a nesmrtelnost duše. Robespierre, oděný jako velekněz v modrozelený plášť, sám vystupuje k oltáři, zřízenému venku na náměstí, a drže v ruce kytici květů a klasů, pěje hymnu na nové náboženství.

PŘÍČINY REVOLUCE. — První průvod, o kterém byla řeč, byl obrazem tradicionelní, staré, katolické Francie. Ale tato Francie byla tehdy již duchovně mrtvá. Duch sv. Remigia, Ludvíka a j. světců, kteří budovali slavnou katolickou Francii, vymizel. Všelijaké ismy, nejvíce kalvinismus a jansenismus, otrávily katolickou Francii a vstříkly jí svůj jed do těla. Vše protikatolické nacházelo již ode dávna ve Francii útulek a ochranu. Voltaire vytvořil nové veřejné mínění. Nestoudná filosofie podporovala nemravnost a nemravnost podporovala filosofii. Heslem této filosofie bylo zničení Církve: „Zničte ničemnici!“ Volná myšlenka, pěstěná třídami vzdělanými, vnikla do tříd nižších.

Volná myšlenka a volná mravnost vysoké společnosti byly dva kalné prameny, které se spojily v revoluci, protrhávající všechny

hráze řádu a spravedlnosti a zaplavující vše krví a pustošením. Čemu učili Voltaire a Rousseau, to uvedl ve skutek triumvirát blázna, surovce a pedanta – tak charakterisují dějiny Marata, Dantona a Robespiera. Správný úsudek o revoluci podává Hypolit Taine:

„Za pomoci velkoměstské spodiny dobylo Národní shromáždění pařížské pevnosti a připravilo Francii osmnáctý srpen a druhý září. Kdejaká luza, všichni lotři a zloději, které Paříž měla a nyní shromáždila, jsou revolučním pozadím. Nechybějí ovšem darebnice a nevěstky, které byly vyproštěny ze žalářů a poštvány k smutné práci revoluční. Tato sebránka je nástrojem Národního shromáždění; tím protisociálním lidem, naprosto zkaženým, se hemží sněmy Komuny, Jakobínů a soudní revoluční tribunál.

Od r. 1792 vládne nad Paříží a nad veškerou Francií tento pronárod: pět tisíc surovců a pobudů a dva tisíce darebnic špatného života. Dělalí revoluci ve jménu lidských práv, ve jménu bratrství, rovnosti a svobody. Scházejí se revoluční výbory a za křiku a vraždění podpisují poukázky na víno. A tito lidé se domnívají, že přetvoří svět, že z jejich

díla nastane zlatý věk. Zaslepená filosofie pojímá to vážně a hlásá, že začíná nová epocha dějinná. Nikdy snad se lidé tak nepřipravení a tak děsně neuvědomělí nedomýšleli, že jsou s to, aby obrodili společnost lidskou. Předseda kteréhosi revolučního shromáždění spěchá do národní knihovny a žádá o půjčení zákonů Minových (Minos, mytický král krétský, oplývající bohatstvím), aby podle nich mohl zpracovati nové zákony, jež by přivedly národ k blahobytu.”

A CO „SVATÁ” FRANCIE? – Kterýsi křesťanský myslitel si kladl otázku, mohla-li Církev zabrániti této pohromě, a odpověděl si na ni kladně: – „Mohla zabrániti, ale jen tehdy, kdyby její pastýřové byli bývali hodni tradic katolických a apoštolských. Církev francouzská neměla však tehdy již katolického ducha, byla provanuta duchem galikanismu. Vysoké duchovenstvo, pocházející vesměs ze šlechty, bylo zesvětačelé; nižší duchovenstvo bylo lepší, církevnější. Ale ani duchovenstvo vyšší, ani nižší nestýkalo se s lidem, nebylo s to, aby z evangelia učinilo zákoník veřejného života.” – V tomto úsudku jest dosti pravdy, ale v něčem se tu přepíná.

Jiný myslitel a historik soudí takto :

„Na konci 18. století chtěl Ježíš Kristus očistiti svou Církev a obroditi Francii i jiné národy. Aby zahanbil nepravou moudrost, jež otravovala svět, dopustil tyto smutné události, trpěl znovu v svých věřících a vyplnil tak na svém těle to, co zůstává z jeho utrpení na Kalvarii pro jeho tělo, kterým jest Církev. (Kol. 1, 24.) – Dějinami vládne tajemný a svrchovaný zákon. Stopy a účinky jeho lze zřetelně viděti ve všech těžkých a velkých dobách, v dobách mučedníků. Bývají vždy tytéž. – Revolucí uhodila hodina mučedníků i pro Francii.”

Kde byla za revoluce Církev katolická? Její biskupové, kněží, řeholníci a řeholnice jdou v tisících do vyhnanství, nechtíce zapřít víru a poskvřniti si svědomí. Jiní zůstávají ve vlasti i za nejhoršího řádění, nedbají bohaprázdných zákonů, zakazujících bohoslužbu, skrývají se po lesích a pustinách, sloužívali mši svatou za nočního temna ve sklepích a v odlehlých stodolách, v nejružnějším přestrojení vyhledávají věřící, vnikají do žalářů, ba až na popraviště, nosí poslední útěchu umírajícím, povzbuzují je a rozhřešují třeba

zdaleka. A jako kněží, tak i četné řeholnice pracují do únavy mezi katolickým lidem, ošetřující nemocné a vyučující děti a mládež.

Velmi mnoho je jich vyzraženo, odvedeno do žalářů a umírá na popravišti pod sekerou nebo ve vlnách Loiry. Sta a sta kněží a řeholníků plní žaláře a umírá za víru. Z velkého počtu francouzského duchovenstva je jich poměrně velmi málo, kteří by se byli Církvi zpronevěřili. Ze všech francouzských biskupů přidali se jen čtyři k rozkolné konstituci, ostatních 131 šlo buď do vyhnanství, nebo zaplatilo svou statečnost životem. Jsouce vesměs z francouzské šlechty, dědici tradičních ctností i chyb rodových, smyli jistě utrpením stíny své minulosti. Z nižšího kněžstva zůstala víře věrna velká většina. Kolik jich skončilo smrtí mučednickou, nemožno zjistiti.

Víře nejvěrnějšími zůstaly francouzské řeholnice. Ze 37.000 řeholnic odešlo z řádů za revoluce jen šest set. Přemnohé z věrných dcer Církve zhynuly pod sekerami katů. A šly na smrt tak radostně, že revoluční nelidové žasli nad těmi anděly v lidském těle.

TAJEMSTVÍ KATOLICKÉHO VÍTĚZSTVÍ. – Ti-

sicům mučedníků revoluce byla předložena schismatická přísaha. Protože ji odmítli, musili zemřít. U řeholnic byly příčinou mučednictví sliby, jichž revoluce neuznávala. Umíraly za vytrvalost v řeholním a církevním smýšlení, za oddanost k hlavě Církve.

Jestliže se Církev francouzská před velkou revolucí hlásila víc k rozkolu galikánskému, povstala z revoluce naplněná duchem přísně římskokatolickým. Je pravda, že ještě po revoluci šla do Říma delegace s požadavky galikánskými, ale její hlas byl již vyšeptalý. Revolucí dostalo hnutí galikánské, od Církve odstřeďující, smrtelnou ránu. Oč se po celé století marně snažilo dvanáct papežů, toho se dosáhlo pronásledováním katolíků francouzských. Církev vítězila, když ji pochovali.

Revoluce byla rozkladem mrtvoly. Z jejího lůna se rodí diktátor Napoleon. Poslední revolucionáři, povraždivše své předchůdce, stávají se patolízaly despotovými, oblékají lokajské livreje a jsou oporami nového císařství. Jako revoluce sama, tak chce i po-revoluční diktátor učiniti z náboženství služku svých zájmů, a pronásleduje papeže.

A děje se něco neuvěřitelného. Papež se nesklání před despotismem revolučního davu, neustupuje ani despotismu císařovu. Je násilně vyvlečen ze svého sídla, je vězněn a honěn s místa na místo. Děje se tak podle úradku Boží Prozřetelnosti. Papež se dostává mezi lid, lid začíná cítit s hlavou Církve, začíná chápati po prvé v dějinách svou povinnost chrániti Církve a pracovati o její práva. V tom jest dalekosáhlé ovoce velké revoluce.

Není možno zjistiti počet a jména všech revolučních svatých mučedníků. Blahořečením, vykonaným slavně v chrámě svatého Petra, bylo poctěno aspoň 191 těchto hrdinů slávou oltáře. Stalo se tak 17. října 1926. Jsou to většinou duchovní, světští i řeholní, mezi nimi několik laiků. Byli schytáni po Paříži a uvězněni v městských vězeních.

Vraždění začalo 2. září 1792 v opatství sv. Heřmana. V poledne toho dne bylo dáno znamení dělovým výstřelem na Novém Mostě. Na hotelu de Ville byla vztyčena vlajka. Tímto znamením měly se upozorniti „legie hrdinů“, že nepřítel vniká do země. Doopravdy však svolávali tím krvelační neli-

dové chátro k vraždění zajatců. Na dané znamení sběhlo se asi 125 pobudů, kteří potom šest dní strašně řádili v městě. V jejich čelo se postavil pověstný ukrutník Maillard.

Maillard vnikl do opatství a tam očekával na dvoře vozy s uvězněnými, které mu slíbil prokurátor Komuny tam poslati. Vězně přivezli na šesti vozích, v každém voze 24. Zatím se ohlašovalo po městě, že nepřátelé vtrhli do Francie a obsadili již Verdun. Pověst byla ovšem vylhaná jenom na rozjitření davu. Vězňové byli pokládáni za spojence cizích nepřátel a za zrádce revoluce. Dav, spatřiv vozy s uvězněnými, vrhl se zběsile na ně, strhával je s vozů a zabíjel na ulici. Kterí nezhylnuli cestou, byli popraveni od chátry Maillardovy na dvoře opatství.

U KARMEELITÁNŮ. — Z opatství sv. Heřmana táhl Maillard se svými zpustlíky ke Karmelitánům, kde bylo uvězněno mnoho kněží. Bylo to v sobotu. Kněží se zpovídali mezi sebou a připravovali se na neděli. Jejich život ve vězení se poněkud podobal životu řeholnímu. Modlitba, duchovní čtení, nábožné rozmluvy a přednášky se denně střídaly.

Povzbuzovali se vespolek k vytrvalosti až do smrti, nečekajíce nic dobrého od pro-následovatelů ani od davu, jemuž byli neustále líčeni nejčernějšími barvami jako nepřátelé lidu. Všichni byli klidni, ano veseli.

V tu sobotu po poledni se vyměnila stráž a byla zakázána obvyklá procházka v zahradě. Po čtvrté hodině se však poručilo všem, i nemocným, aby šli do zahrady. Opět zazněl dělový výstřel a bylo slyšeti vzdálený ryk pouliční. Kněží odešli většinou do kaple Panny Marie pomodlit se nešpory, někteří se modlili breviář chodíce po zahradě. P. Girault se zastavil u střední fontány a modlil se ofcium. V tom vnikla smečka vrahů do kláštera. Jakmile spatřili P. Giraulta u kašny, přihnali se k němu a rozřali mu hlavu. Kterýsi kněz přiskočiv bezděky jako na pomoc, byl okamžitě zastřelen a padl vedle P. Giraulta.

Vrahové se rozběhli po zahradě křičíce, kde je arcibiskup z Arlesu. Ten byl právě s ostatními kněžími v kapli a povzbuzoval je slovy: „Pánové, přišla hodina naší oběti, děkujeme Pánu Bohu, že smíme umřít za věc tak vznešenou, za víru.“ Uslyšev, že se po něm dotazují, vyšel z kaple a řekl: „Já

jsem arcibiskup z Arlesu.” – „Ty jsi ten padouch?” obořili se na něho. „Nejsem si vědom, že bych byl někomu kdy ublížil,” odpověděl arcibiskup – a to byla poslední jeho slova. Dostal dvě rány šavlí do čela a chytaje se za hlavu padl k zemi. Ještě se hýbal, tak ho došlapali. Jeden z vrahů začal hned prohledávati mrtvému arcibiskupovi kapsy a sebral mu zlaté hodinky. Vyzdvihnul je do výše, odnášel si je jako trofej.

Potom vnikli vrahové do kaple, kde klečelo mnoho kněží před oltářem. Tam vraždili po řadě mečem i střelbou. Brzo však vypo-
zorovali, že na tolik uvězněných tak rychle nedojde – vězňů bylo přes dvě stě, vrahů okolo třicíti; některým uvězněným se také podařilo ukrýti se v zahradě nebo utéci. Revolucionáři si tedy usmyslili, že budou zabíjeti podle určitého pořádku. – Postavili u vchodu kaple stolek, Maillard dělal samozvaného soudce a vězni byli předváděni po řadě. Každý dostal tři otázky: kdo je, čím je, složil-li konstituční přísahu. Odpovědi na třetí otázku zněly ovšem vesměs záporně, nepřisahal nikdo a přísahati odmítli všichni. Byli tedy vedeni dále do zahrady a postříle-

ni nebo postínání. Mrtvoly byly oloupeny o vše, i o šat. S kněžími byl uvězněn i důstojník De Valfons. Prohlásil statečně: „Náležím k Církvi katolické, apoštolské, římské – – ” Dál nedořekl. Byl zabit. – Všichni šli na smrt neobyčejně odhodlaně, takže jeden z komisařů druhého dne řekl: „Nechápu těch kněží, jdou na smrt jako na svatbu.”

Okolo sedmé hodiny večer byli vrahové se svými oběťmi hotovi. Na zahradě ležely hromady krvácejících mrtvol. V klášterní kapli se rozdávaly poukázky na víno, hostinský ze sousední vinárny nestačil víno točit, celou noc se v kapli hýřilo, pilo a tančilo po krvavé práci. Zabili sto čtrnáct věrných katolíků. Ostatním se podařilo ve zmatku utéci a zachrániti.

ZNOVU V OPATSTVÍ SV. HEŘMANA. - Opilí vrahové se vrátili do opatství sv. Heřmana. Tam pili dál. Kterýsi z nich ukázal pak k místnostem, kde bylo uvězněno mnoho katolíků, a řekl: „Tam třeba teď jít, tam bude zvěřiny!”

Vězni již byli připraveni na svou hodinu. Dozorci jim vyprávěl, že u karmelitánů byli povražděni kněží. Bezděčně poklekali všichni

a prosili faráře od sv. Jana en Greve o rozhřešení pro hodinku smrti. Tento svatý muž pomodliv se pravil: „Říkejte konfiteor, vzbudte víru, lítost a lásku k Pánu Bohu. V této chvíli můžeme býti pokládáni za těžce nemocné, za pracující k smrti. Předříkám vám modlitby umírajících, říkejte za mnou, aby nám Pán Bůh byl milostiv.“ A začal litanii umírajících, na kterou všichni odpovídali vroucně a zbožně.

V tom přišel Maillard. Zase začal soud, kterým ho nikdo nepověřil. Dal si předložit seznam vězňů a vyvolával jejich jména. První byli voláni královští Švýcaři; všichni byli povražděni. Po Švýcarech přišla řada na uvězněné šlechtice a potom na kněze.

První z kněží byl vyslýchán farář od sv. Jana: „Přisahal jsi?“ – „Ne!“ Rána šavlí ho skolila. A tak to trvalo celý den, až do noci. Večer donesli lampiony, svolali nevěstky z celé čtvrti, dovezli víno a opakovaly se orgie předcházející noci. Druhého dne od 10 hodin se prolévala krev dál. Z osmdesáti uvězněných kněží se tam nezachránil ani jeden. Některým laikům se podařilo uniknouti, ostatní byli zabiti.

V HOTELU FORCE. — Jiná banda vrahů vydala se v noci 3. září k hotelu Force, kde bylo uvězněno mnoho vojáků, dvorních dám a asi deset kněží. Uvěznění musili projítí špalírem svých vrahů až ke dveřím vězení, kde byli po řadě usmrcováni a házeni na ulici.

U SV. FIRMINA. — Mnoho kněží a řeholníků bylo uvězněno u sv. Firmina v semináři. Byli mezi nimi mužové, výteční rodem, zásluhami a učeností; tak slavný filolog Lhomond, člen akademie věd l'Hauy, farář Gros, známý daleko široko svou karitativní činností. Do semináře vnikli vrahové 3. září po druhé hodině odpolední. Tam se nesoudilo, nýbrž hned nastala krvavá seč. Vrahové se rozběhli po síních, pokojích, spárnách, napichovali vězně na píky, sráželi je šavlemi, utloukali kladivy. K vrahům se přidalo i několik bestií ženských, které palicemi a noži dobíjely umírající. Jiné ženské furie čekaly venku na ulici, kam všichni mrtví i umírající byli vyhazováni na lup.

Za hodinu bylo po krvavém díle. Zahynulo tam 65 duchovních a jeden voják s nimi zajatý. Asi patnácti se podařilo utéci, ně-

kterým byla dána milost na přimluvu toho onoho komisaře nebo přítele.

V těch dnech bylo pozabíjeno na čtrnáct set lidí, mezi nimi dvě stě kněží, jedině za věrnost k Církvi.

Církev prohlásila z těchto povražděných křesťanů za blahoslavené sto jedenadevadesát, o nichž bylo možno vše vyšetřiti. Kolik však i z ostatních nevinných je zapsáno v knize života, ví jen vševědoucí Bůh a šťastní obyvatelé nebeští.

IX

BL. FARÁŘ NATALE PINOT, MUČEDNÍK

1747–1794

Ve starobylém katolickém „květinovém městě“ Angersu ve Francii vykvetlo Církvi již mnoho vzácných květů, bílých svou čistotou a červených láskou až do krve. Tamějším rodákem byl i bl. Natale Pinot, mučedník francouzské revoluce.

Narodil se 19. února 1747. Prožil dětství nevinně a mládí čistě, stal se knězem a byl ustanoven kaplanem ústavu pro nevyléčitelné v svém rodišti. Něžnou láskou k ubožákům a apoštolskou horlivostí i svým věděním získal si brzo sympatie a vážnost v celém městě a lidé mu předpovídali skvělou budoucnost. „Za normálních dob,“ píše Pinotův životopisec markýz de Segur, „byli by viděli Angersané svého rodáka na biskupském trůně, za revoluce viděli ho vystupovati pod guillotinu.”

Dne 13. září 1788 stal se čtyřicetiletý ka-

plan z ústavu nevyléčitelných farářem rozsáhlé farnosti louroux-beconnaiské. Zasvětil se apoštolské službě s veškerou horlivostí. Jeho karitativní činnost neměla takřka mezí. Fara se stala útočištěm všech nuzných a nešťastných, a kdo nepřišel nebo nemohl pro nemoc přijíti k faráři, toho pan farář vyhledával sám. Jeho šatstvo a prádlo náleželo i chudým. Domácí musili často prádlo schovávat i zamykat, aby je farář nerozdal a měl se do čeho převléci. Apoštolským životem připravoval pan farář svou farnost k vytrvalosti a ke křesťanské statečnosti pro revoluční doby.

A revoluce přišla brzo s veškerou krutostí. Dne 2. listopadu 1789 byly církevní statky prohlášeny národním majetkem a tak se ocitl i pan farář Pinot na mizině, jsa odkázán jen na milosrdenství farníků. Dne 15. února 1790 byly zakázány řeholní sliby a zrušeny klášterní školy. Revoluce zbavila tak Církev dvou důležitých pramenů života hmotného a duchovního.

Konstituce ze 24. srpna provedla opravdový církevní rozkol, prohlásivši t. zv. církev galikánskou, na Římě nezávislou, jež byla

vedena smutně proslulým kněžstvem jan-senistickým. Dekret ze 27. listopadu přikazoval biskupům a duchovenstvu t. zv. konstituční přísahu.

Nastala doba mučedníků. Biskupové se přísaze statečně vzepřeli, kněžstvo jich následovalo a lid věřící setrval ve smýšlení přísně katolickém, i když nic nezmohl na venek proti násilí. Jen nepatrná část francouzského duchovenstva se stala Církvi nevěrnou. – Ke konstituční přísaze dal se po-hnouti i kaplan pana faráře Pinota. Lze si mysliti, jak zabolet svatého faráře kaplanův čin.

Dne 27. února 1791 v neděli sloužil farář Pinot v nabitém kostele mši svatou. Bylo to právě po odpadu kaplanově. Všichni byli opravdu zvědaví, co jim dnes pan farář na kázání řekne.*

Kázal takto:

„Dokud se zákony Národního shromáždění týkaly jen věcí časných, podroboval jsem se jim mezi prvními. Vyzýval jsem všechny k národní dávce a platil jsem daně, jak mi byly uloženy. Když však dnes sahá

* Kázání to se zachovalo v soudních zápisech.

Národní shromáždění až na kaditelnici a porušuje veřejné zásady, uznávané po staletí od veškeré Církve katolické, apoštolské a římské, bylo by hříchem, kdybych mlčel. Jsem nucen vás upozorniti, všechno mě nutká, abych vás poučil.

Národní shromáždění nás odtrhlo od papeže; tento je hlavou Církve, ale není mu dovoleno stýkati se s věřícími údy. Co byste řekli, kdybyste si zvolili představeného, a ten by neměl pak práva jednati ani s nejposlednějším ze svých poddaných? – My nesmíme složiti konstituční přísahu, sice bychom poškodili náboženství a byli bychom nehodnými svého duchovního úřadu. Co vám říkám, pravím z přesvědčení, prostudovav o té věci svaté knihy a poradiv se s muži nejzbožnějšími a naší víře nejoddanějšími. A pravím vám, že bych přísahu odmítl, i kdybych se viděl před popravištěm.”

Toto kázání, donesené od zrádců úřadům, zavdalo příčinu k vyšetřování. Pan farář to také čekal. Hned potom v pátek dne 4. března večer obklíčila národní garda faru a zaklepala na dveře. Ve dne nechtěli působiti rozruch mezi lidem. Pan farář šel sám o-

tevřítí. Přivítal gardisty vlídně a roztomile, zval je dál, posadil jak hosty ke stolu, kázal je pohostiti a žádal je, aby mu dovolili domodliti se přerušný breviář. Gardisté, najatí z anderské městské chátory, přijali rádi pohostinství a nechali se pana faráře modliti v jeho pokoji, postavivše u dveří stráž. Zatím zdomácněli gardisté na faře až příliš, jedli, pili a pustošili dům. Až před svítáním si vzpomněli, že přišli pro pana faráře. Spoutali jej jako zločince, posadili na jeho koně a vedli do Andersu.

Maně tu vzpomínáme na událost, která se stala skoro o půl druhého tisíciletí dříve daleko na východě, když zatýkali sv. Polykarpa, biskupa smyrnenského. Martyrium Sti Polycarpi vypravuje:

„V pátek večer vydali se na cestu biřicové a jezdci, dobře ozbrojení, jako by šli na zločince. Dospěli k domu Polykarpovu, právě když světec večerel v pokojíčku v prvním poschodí. Odtamtud mohl snadno utéci a se skrýti, ale nechtěl. Staň prý se vůle Boží. Sešel dolů a dal se s vojáky do řeči. Ti užasli nad vetchým stařečkem a nad jeho přívětivostí. Nemohlo se jim ani v hlavě srovnati,

proč úřadům tak záleží na tom, aby zatkli takového ctihodného stařečka. Sv. Polykarp poručil hned dáti vojákům jísti a píti do sytosti a poprosil je, aby ho nechali ještě se pomodliti. A světec se modlil ještě dvě hodiny zbožně a klidně k nemalému údivu čekajících vojáků. Mnohým z nich bylo velice líto, že museli zatknouti stařečka, Bohu tak milého. V svých modlitbách odporoučel světec Pánu všechny lidi, které poznal za svůj dlouhý, 86letý život, malé i velké, vznešené i nepatrné, celou katolickou Církev. Jakmile přišla hodina odchodu, posadili vojáci stařečka na osla a dovedli ho uctivě do města v slavný den sobotní.”

Obě události – se sv. Polykarpem a s bl. Pinotem – se sobě velmi podobají, třeba se zběhly časově a místně tak daleko od sebe. Září z nich táž křesťanská velkomyslnost sluhů Božích. Rozdíl je toliko u zatýkajících. Pohanští vojáci, kteří zatýkali Polykarpa, chovali se uctivě, bylo jim líto ctihodného starce, odchovanci Voltairovi však se chovali k bl. Pinotovi surově, vyplenili mu dům a nejevili ani stopy lidskosti. Jest rozdíl mezi pohany a odpadlíky.

Pan farář Pinot byl odsouzen do vyhnanství na dva roky. Musil se vzdáliti z farnosti aspoň na osm mil. I ve vyhnanství pastoroval všemožně dále, zastupoval vypuzené kněze, podporoval nešťastné a zanechával všude patrné stopy své požehnané činnosti.

Vendéové, věrní králi, zvítězili 18. září 1793 nad republikány, a tak se mohl pan farář Pinot opět vrátiti do své farnosti. Vítězství Vendéjců nebylo však trvalé; již v prosinci zvítězili zase republikáni a pak začaly hrozné dni republikánské pomsty.

Pan farář Pinot mohl utéci, ale zůstal, třebaš věděl, že je v seznamu psanců. Skrýval se ve stodolách, sloužíval mši sv. ve stájích, stěhoval se od domu k domu, ode dvorce k dvorci, zastáváje, jak mohl, svůj svatý úřad. Tu zaopatřoval nemocné, tam žehnal tajně sňatku snoubenců, v odlehlé chatrči připravoval děti na první sv. přijímání, jinde křtil. Nejednou měl býti již již chycen, ale láska věřících, kteří ho milovali jako svého anděla, jej skrývala a chránila.

Je v tom něco podivuhodného. Revoluce chce zavést zlatý věk lidstva, a pustoší vše, co jí přichází do rukou; všude se mluví jen

o lidských právech, a běda tomu, kdo by projevil své mínění, kdo by byl jen podezřelý, že nesouhlasí plně s revolucí! Všude se chvástá rovností, bratrstvím a volností, lidskost jest vynášena do nebes, a po městech a po osadách francouzských rozestavila revoluce čtyřiačtyřicet tisíc guillotin na vraždění svých vlastních bratrů. Guillotiny pracují do otupení, a přece zůstává v zemi tolik věrných katolíků, kteří se smrti nebojí a konají tiše nejhrdinnější skutky lásky!

Zradou jakéhosi Jidáše byl konečně pan farář Pinot dopaden. Našli jej skrytého v díži. Musil se obléci do všech kněžských rouch jako na mši svatou. Revoluční výbor angerský vydal výnos: „Nařizujeme, aby ornáty, kalichy, kříže a jiné hračky toho druhu byly zároveň s ním dodány výboru.”

Zatčený kněz trpěl od pochopů nesmírně. Plili po něm, poličkovali ho, bili ho surově. Jakýsi člověk, kterému pan farář prokázal mnoho dobrodiní, jej poutal a sevřel mu palce tak, že mu ze zánehtí vytryskla krev. Mučedník se nezdržel, aby zvolal: „Nevděčníku, jen dobro jsem ti vždy prokazoval!” Kterýsi jiný vyrval knězi schránku

s posvěcenými Hostiemi, které P. Pinot v těch dobách neustále nosil při sobě pro umírající, a nyní musil býti svědkem, jak surově a svatokrádežně zacházeli nelidové s velebnou Svátostí! To bylo 10. února 1794.

Druhého dne ráno odváděla stráž svatého faráře do Angersu. Vedli ho, jak již bylo řečeno, oděného kněžskými rouchy i s kalichem v ruce ulicemi městskými, aby ho všichni viděli a věděli, jak revoluce trestá ty, kdo jí neposlouchají. V Angersu byl bl. Pinot uvězněn a odsouzen k postu o chlebě a vodě. Dobří lidé snažili se mu podstrčiti lepší stravu, ale muž Boží nepřijal nic, chtěje býti poslušen zákonů. Těchto zákonů možno a nutno prý poslouchati.

Dne 21. února byl bl. Pinot předvolán k vojenskému soudu. Očitý svědek abbé Gruget píše o těchto soudcích, že to byli bandité, postrach všech poctivých lidí. Výslech bl. Pinota je zachován v archivu apelačního soudu. Bylo asi 10 hodin, když mučedníka předvedli. Dovedli jej zase oděného jako na mši svatou a s biretem na hlavě. Jen kalich mu nedali do spoutaných rukou.

Otázán byv, proč nesetrval podle zákona

ve vyhnanství, nařízeném všem kněžím, kteří nesložili konstituční přísahu, odpověděl: „Chtěl jsem pečovati o svou osadu, svěřenou mi Ježíšem Kristem.”

„Podej nám důkazy, že tě poslal Kristus!”

– „Důkazem jest pravomoc, kterou jsem dostal od Církve pro svou farnost, a jen Církve mi tuto pravomoc může zase odníti.”

„Co jsi dělal po dobu svého pobytu v osadě?” – „Učil jsem náboženství křesťanskému, jedině pravému, které svět chce zničit.”

Rozkázali mu, aby vyzradil, kde se skrýval, a lidi, u nichž bydlíval. Statečný farář odpřel odpověď.

Byl odsouzen k smrti guillotinou. Dne 21. února v pátek po poledni vyšel průvod na popraviště. Guillotina byla postavena na oltáři ve zrušeném chrámě sv. Petra. Tam vedli za surového pokřiku a víření bubnů svatého kněze ulicemi rodného města. Lidé poznávali hned svého rodáka; s nímž mnozí jako děti si kdysi hrávali, poznávali neúnavného kaplana z ústavu nevyléčitelných a plakali nyní tiše a skrytě nad jeho osudem. I mnozí revolucionáři skřípali zuby a proklínali ty-

rany, že odsoudili na smrt člověka tak dobrého.

Po celou cestu ulicemiangerskými se bl. Pinot tiše modlil a odporoučel svou duši Pánu. Z obličeje mu zářila radost, že jde umírat za Krista a za Církev. Po třetí hodině přišli do kostela. Kněz, spatřiv guillotinu na oltáři, zvolal hlasitě: „Introibo ad altare Dei” – Vstoupím k oltáři Božímu – a vystupoval ochotně po stupních jako ke mši svaté. Nyní však mu svlékli ornát, aby při popravě nepřekážel. Za obřadního zvolání „ať žije republika!” byla poprava vykonána a duše mučedníková přijala v nebesích korunu slávy.

Slavnost blahořečení mučedníka P. Natale Pinota se konala v chrámě sv. Petra v Římě v neděli dne 31. října 1926.

R. 1926

PROHLÁŠIL SV. OTEC PIUS XI.
ZA BLAHOSLAVENÉ TYTO CTIHODNÉ
SLUŽEBNÍKY A SLUŽEBNICE BOŽÍ

	Strana
1. dne 16. května P. Ondřeje Huberta Fourneta, faráře	5
2. dne 23. května Janu Antidu Thou- retovou, řeholnici .	19
3. dne 30. května Bartolomějku Capi- taniovou, učitelku	32
4. dne 6. června dva jesuitské misio- náře, umučené v Aubenasu	50
5. dne 13. června Lucii Filippiniovou, učitelku	64
6. dne 3. října P. Michaele Ghebre, kněze a mučedníka habešského	76
7. dne 10. října jedenáct mučedníků damašských .	92
8. dne 17. října 191 mučedníků z fran- couzské revoluce	116
9. dne 23. října P. Natale Pinota, faráře a mučedníka	133

C. J. A. et R.!

NOVÁ SVĚTLA

Životopisy blahoslavenců z roku 1926

Podle Osservatore Romano zpracoval

P. Alberti, do tisku upravily a vydaly

sestry Neposkvrněného Početí

v Přerově na Moravě.

Šířka č. 7

Vytiskla
Společenská
knihtiskárna
v Kroměříži
léta Páně
1928

áře Nových světél
hujeme také na naděj-
oštolátní akci pro zá-
a pro posvěcení duší.
Je to volné

*žení sv. Terezie
Ježíškovy.*

družení nesou se k to-
Církvi sv. v našich
vyprosili členové
horlivých a svatých
by sami, kde jen mož-
covali o obrodě křes-
rodiny, o záchraně ví-
vinnosti naší mládeže
hmotně almužnami
provali vybudování
kého apoštolátu.
oučení o sdružení lze
lézti v knížečce

*UNI TVÝCH
RŮŽÍ,*

ostati v sekretariátě
í, Přerov na Moravě,
. – Cena váz. v plátně
e vazbě polopl. 10 Kč.

na sv. Terezie z Lisieux
uvádí kniha vydaná
tamtéž

*H SV. TEREZIE
JEŽÍŠKOVY.*

0 Kč. Tato kniha, pře-
francouzštiny, náleží
ším spisům o sv. Te-
Ježíškově vůbec.

o knížky se hodí za
ětem i dospělým pro
ejný půvab, jehož jim
něžná mužnost a pros-
o světice – „hvězdy
z Lisieux“.

V klášteře na Šířavě 7 lze objednat také:

Schmid T. J., VRCHOL ÚCTY K SRDCI JEŽÍŠOVU. Pro duše upřímně Boha milující pravý poklad. – Cena vázané 26 Kč.

Dörner, NA ROZCESTÍ. Pro jinochy a dívky a pro jejich vychovatele. Cena 2.40 Kč.

Pfannmüller O. F. M., KDYŽ PŘIŠLA NA SVĚT LÁSKA. V 8 půvabných obrazech se v ní líčí nejšťastnější doby Svaté země. – Cena 20.60 Kč.

Faber, DOBROTA. Hodí se pro každého, kdo chce pracovat v duchu Kristově. – Cena 3 Kč.

Chautard, DUŠE VEŠKERÉHO APOŠTOLÁTU. Kdyby zásady v ní uvedené se prováděly, prospěla by lidstvu víc nežli všechny politické a sociální organisace. – Cena 20 Kč.

KVĚTY NEJSVĚTĚJŠÍ SVÁTOSTI. Dvanáct eucharistických povídek pro mládež. – Cena 8 Kč.

M. Lekeux O. F. M., MARKETKA. Zářivý vzor pro učitelky a pro všechny šlechetné duše, které touží rozsévati kolem sebe radost a štěstí. – Cena 20 Kč.

Wiesen, ČEHO PO TOBĚ ŽÁDÁ LAICKÝ APOŠTOLÁT? V této brožurce se objasňuje potřeba, význam a organisace laického apoštolátu. – Cena 1 Kč, při větších objednávkách sleva.

POJĎTE K JOSEFOVI. – Modlitby k sv. Josefu. – Cena 1 Kč.

MODLITBA O ÚČINNOU LÁSKU K BLIŽNÍMU. – Cena 20 h, 100 výtisků 15 Kč.

MODLITBA ZA ZPOVĚDNÍKA na obrázku sv. Terezie Ježíškovy, přímluvkyně za sv. Církev. – Cena 20 h, 100 výtisků 15 Kč.